

ROMA

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

CHAPTER 1

Syedara-syedara banmandum nyang na di Roma nyang geugaséh lé Allah dan nyang ka geutawök lé Po teu Allah mangat jeuet keu umat Gobnyan. Allah ka geupiléh dan geuangkat ulôn khusus keu ulôn peusampoe Haba Gét nibak Allah.

² Haba Gét nyan ka geupeu janji lé Po teu Allah nibak jamén ilée meulalu nabi-nabi Gobnyan dan ka teutuléh lam Alkitab.

³ Haba Gét nyan keuhai Aneuëk Allah, Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. Seucara manusia, Gobnyan na kheueh keuturonan Nabi Daud,

⁴ teuma seucara ilahi Gobnyan na kheueh Aneuëk Allah. Nyan ka deuh bukeuti ngon kuasa nyang luwabiasa meulalu Gobnyan geubeudôh nibak maté.

⁵ Meulalu Gobnyan cit teuma Allah geubri karonya ubak ulôn jeuet keu rasui, mangat ulôn -- keu lôn horeumat Almaseh -- ulôn bimbeng bubena ureuëng nibak meubagoe bansa mangat jimeuiman dan taát.

⁶ Makna sigala bansa na kheueh jitamong gata nyang na di Roma; gata pi ka geutawök keu jeuet keu umat Isa Almaseh.

⁷ Nyang kheueh sabab jih ulôn teumuléh keu gata. Seumoga Allah Bapak geutanyoe dan Tuhan Isa Almaseh geubri beureukat dan seujahteura ubak geutanyoe.

⁸ Phon-phon that meulalu Isa Almaseh, ulôn lakée teurimong gaséh ubak Po teu Allah sabab Syedara-syedara banmandum; sabab bansaboh donya ka jideungoe bahwa gata meuiman ubak Almaseh.

⁹ Ulôn sabe na lôn ingat gata watée ulôn meudoá. Po teu Allah jeuet keusaksi bahwa peue nyang ulôn peugah nyan beutôi. Gobnyan kheueh Allah nyang ulôn seumah sipeunoh até deungon ulôn peusampoe Haba Gét keuhai Aneuëk Gobnyan.

¹⁰ Ulôn meulakée ngon meuharab that ubak Allah, seumoga Gobnyan geubri idhin keu ulôn bak saát nyoe keu lôn jak saweue gata.

¹¹ Sabab ulôn meuheuét that keuneuk meurumpok ngon gata mangat ulôn hase lôn meuweuek ngon gata karonya nibak Roh Allah keu teupeuteuga gata.

¹² Nyang ulôn meukeusut na kheueh sabab geutanyoe ka sabe-sabe tameuiman ubak Isa Almaseh, ngon lagée nyan geutanyoe jeuet saléng tapeukong.

¹³ Syedara-syedara! Ulôn meuharab mangat gata mandum tateupeue bahwa ka jai that-that ulôn meuniet keuneuk jak saweue gata teuma sabe na mantong halangan jih. Ulôn meuharab mangat lamkawan gata pih buet ulôn na hase jih lagée toh buet ulôn nyang ka meuhase lamkawan ureuëng nyang kon Yahudi nibak teumpat-teumpat nyang laén.

¹⁴ Sabab ulôn na keuwajéban keu mandum bansa; bah kheueh nyang ka meudadab meunan cit nyang mantong biadab, bah kheueh nyang ka na peundidekan meunan cit

nyang gohlom jiteurimong peundidekan.

15 Nyang kheueh sabab jih ulôn meuharab that keuneuk peutrok Haba Gét nyang na tinggai nibak Roma nyoe.

16 Ulôn meuman that nibak Haba Gét nyan, sabab haba nyan na kheueh teunaga Allah keu geupeue seulamat mandum ureuëng nyang meuman; phon-phon that ureuëng Yahudi, dan bansa nyang laén.

17 Sabab ngon Haba Gét nyan Allah geutunyok pakriban hubungan manusia ngon Po teu Allah jeuet keu gét lom; cara jih na kheueh ngon teumeuman ubak Po teu Allah, nibak awai sampoe akhé. Nyan saban lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, "Ureuëng nyang meuman ubak Po teu Allah akhé jih hubungan jih ngon Allah jeuet keu gét lom teuma, ureuëng nyan teuma udeb!"

18 Nibak lam syeuruga Allah geupeuleumah meureuka Gobnyan ateueh mandum desya dan buet nyang jeuhet nyang jipeubuet lé manusia, sabab nyang jeuhet nyan jipeuteun manusia keu jiteurimong ajaran nyang beutôi keuhai Allah.

19 Peue nyang hase jiteupeue lé manusia keuhai Po teu Allah ka nyata lam até manusia, sabab Allah keudroe ka geupeugah nyan bak manusia.

20 Yoh phon Allah geucebta donya nyoe, sifeuet-sifeuet Allah nyang hana deuh teukalon, na kheueh keuadaan Gobnyan sibagoe Allah dan kuasa Gobnyan nyang bakha, ka hase jiteupeue lé manusia nibak mandum nyang geucebta. Ngon lagée nyan manusia mubacut pih hana alasan keu jipeubeuna droe.

21 Manusia jituri Allah, teuma lé manusia nyan hana jihoreumat Gobnyan sibagoe Allah dan hana teuma jilakée teurimong gaséh ubak Gobnyan. Seubalek jih manusia nyang jipike nyang hana-hana; até awaknyan ka jeuet keuseupôt.

22 Awaknyan jianggab droe bijaksana, padahai awaknyan bangai.

23 Bukon Allah nyang bakha nyang awaknyan seumah, teuma patong-patong nyang saban lagée makhlok nyang hase maté; na kheueh manusia, cicém, beulatang nyang meugaki peuet, dan beulatang nyang meulata.

24 Le sababnyan Po teu Allah geupeubiyeu awaknyan jikuasa lé keuheundak até awaknyan keu jipeubuet nyang beujat, sampoe awaknyan jipeubuet hai-hai nyang kutoe ateueh sabe keudroe-droe jih.

25 Allah nyang beutôi, awaknyan gantoe ngon nyang peuleusu. Bukon peuncebta teuma nyang jicebta nyan kheueh nyang jiseumah dan jilayani lé awaknyan. Padahai nyang cebta nyan kheueh nyang harôh jipujoe siumu masa! Amin.

26 Sabab manusia jipeubuet nyang lagée nyan, teuma Allah laju geupeubiyeu awaknyan jiturot nafeusu droe jih nyang hina. Ureuëng-ureuëng inong awaknyan hana le nyang hawa keu ureuëng agam lagée nyang lazem jih nibak manusia, teuma jigalak ubak sabe keudroe-droe jih nyang ureuëng inong.

27 Meunan cit deungon ureuëng agam; awaknyan hana le seucara beutôi jipeuna hubungan ngon ureuëng inong, teuma jigalak ngon nafeusu beureuhi ateueh ureuëng agam. Ureuëng agam jipeuna buet nyang keubiet that-that malée ateueh seusabe ureuëng agam, sampoe awaknyan jiteurimong meunalah nyang patot ngon buet jih nyang jeuhet nyan. 28 Ngon sabab manusia meurasa hana peureulée jituri Po teu Allah, teuma Allah geupeubiyeu mantong pikeran awaknyan jeuet keurusak, akhé jih awaknyan jipeubuet hai-hai nyang hana jeuet awaknyan peubuet.

29 Até awaknyan peunoh ngon mandum nyang jeuhet, nyang hana beutôi; peunoh ngon seurakah, nyang brok dan peurasaan bingiek; peunoh ngon nafeusu keuneuk poh maté gob, meulo, peungeuet gob dan jitroh dam. Awaknyan galak that jikheun-kheun keu ureuëng laén,

- ³⁰ galak that jipeubrok-brok nan ureuëng laén; awaknyan sombong dan kureueng aja, nyang banci keu Po teu Allah dan galak that jimeututoe haba nyang buhak. Awaknyan carông that jimita cara-cara nyang barô keu jipeubuet nyang jeuhet. Awaknyan jilawan ureuëng tuha;
- ³¹ awaknyan hana peureulée jimuphom ateuh ureuëng laén; awaknyan hana seutia dan hana rasa prikeumanusiaan.
- ³² Awaknyan jiteupeue, bahwa meunurot huköm Po teu Allah, ureuëng peubuet mandum nyan patot teuhuköm maté. Bah kheueh meunan awaknyan teutab cit jipeubuet hai-hai nyang lagée nyan; dan situju teuma ureuëng laén jipeubuet lagée nyan.

CHAPTER 2

Ngon sabab nyan, Syedara-syedara, soe kheueh Gatanyan, sampoe Gata tatem peusalah ureuëng laén? Nibak Gata hana sapeuena keu gata bila droe! Sabab, meunyoe Gata tapeusalah ureuëng laén, padahai Gata keudroe tapeubuet nyang lagée awaknyan peubuet, ngon lagée nyan Gata katapeurhot huköman ateuh droe gata keudroe.

- ² Geutanyoe tateupeue bahwa meunyoe Allah geupeurhot huköman ateuh ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet buet-buet nyang lagée nyan, keuputosan nyang geucok Po teu Allah nyan beutôi.
- ³ Teuma gata, Syedara-syedara, gata peubuet cit hai-hai nyang lagée gata tudoh keu ureuëng laén! Dan gata tapike hase leupah nibak huköman Po teu Allah?
- ⁴ Atawa gata anggap phui keumurahan até Allah dan lapang até atawa saba Gobnyan nyang meunan rayeuk? Pasti gata tateupeue bahwa Allah geutunyok até geuh nyang gét nyan mangat Gobnyan meuharab gata tameutobat nibak mandum desya-desya gata.
- ⁵ Teuma gata teutab kreueh ulée dan hana gatatem ubah. Ngon sabab nyan gata keudroe kheueh nyang tapeugét huköman gata meutamah geuhon watée Uroe Kiamat teuka, meunyoe Po teu Allah ka geupeuleumah meureuka Gobnyan dan geupeurhot huköman nyang ade.
- ⁶ Sabab Allah teuma geubalah tieb-tieb ureuëng nyang sisuai ngon buet jih.
- ⁷ Allah geubri udeb seujati dan keukai keu awaknyan nyang biet-biet jipeubuet nyang gét jeuet meuteumé nyang mulia, nyang teuhoreumat dan nyang abadi.
- ⁸ Teuma ureuëng-ureuëng nyang jipeunteng droe jih keudroe dan hana jitem taát ubak Po teu Allah, teuma jiseutôt nyang jeuhet, ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan lumpah that geubri meureuka lé Allah.
- ⁹ Soe mantong ureuëng nyang galak jipeubuet jeuhet teuma seungsara dan meudeurita; phon-phon that ureuëng Yahudi, dan meunan cit ngon bansa-bansa laén.
- ¹⁰ Teuma mandum ureuëng nyang galak jipeubuet nyang jroh teuma geubri keumuliaan dan keuhoreumatan meunan cit keuseujahteuraan lé Po teu Allah; phon-phon that keu ureuëng Yahudi, meunan cit keu ureuëng-ureuëng bansa laén.
- ¹¹ Sabab Po teu Allah geupeusaneut mandum manusia nyan saban.
- ¹² Ureuëng-ureuëng bansa laén meudesya meunyoe hana jiteupeue huköm agama Yahudi. Ngon lagée nyan awaknyan teuhuköm diluwa huköm nyan. Teuma ureuëng-ureuëng Yahudi meudesya óh ka lheueh jiteupeu huköm nyan; ngon sabab nyan awaknyan teuma geutuntot cit teuma ngon dasai huköm nyan.
- ¹³ Sabab ureuëng jimeujroh lom ngon Po teu Allah, kon sabab ureuëng nyan ka jiteupeue huköm agama Yahudi, teuma ngon sabab jihnyan ka jipeubuet peue nyang na teutuléh lam huköm nyan.

- ¹⁴ Ureuëng-ureuëng bansa laén hana jitori peue nyan huköm agama Yahudi. Teuma meunyoe awaknyan ateuh keuheundak jih keudroe jipeubuet peue nyang jipeurintah lé huköm nyan, até awaknyan keudroe kheueh nyan jeuet keuhuköm keu jih keudroe, bah kheueh awaknyan hana jiteupeue huköm agama Yahudi.
- ¹⁵ Pi-e awaknyan deuh teukalon peue nyang jipeurintah lé huköm nyan na teutuléh lam até awaknyan. Até nurani awaknyan pih jeuet keubukeuti keuhai nyan, sabab awaknyan keudroe na watée jih teupeusalah dan na teuma watée jih jipeubeutôi lé pikeran jih keudroe.
- ¹⁶ Meunan kheueh nyang teuma teujadi singoh bak uroe nyang ka teupeuteuntée nyan. Nibak uroe nyan -- meunurot lagée nyang teutuléh lam kitab Haba Gét nyang ulôn peusampoe -- Po teu Allah rot Isa Almaseh, teuma geupeu hakém banmandum rahsia até dan pikeran mandum manusia.
- ¹⁷ Teuma jinoenyoe pakriban ngon Syedara-syedara keudroe? Gata ta angkée droe ureuëng Yahudi. Gata meugantueng bak huköm agama Yahudi dan Gata bangga ateuh hubongan Gata ngon Po teu Allah.
- ¹⁸ Gata meuteumé peutunyok-peutunyok nibak huköm nyan, ngon lagée nyan Gata tateupeue keuheundak Allah dan tateupeue peuteuntée nyang toh nyang gét.
- ¹⁹ Gata yakén bahwa Gata na kheueh peumimpén ureuëng buta dan peungéh nibak ureuëng nyang na lam seupôt;
- ²⁰ Gata tapurunoe ureuëng nyang akhlak jih brok, dan gurée nibak ureuëng-ureuëng nyang bangai. Gata yakén bahwa lam huköm agama Yahudi, Gata meuteumé mandum iéleumé peungeutahuan dan peungajaran nyang beuna.
- ²¹ Gata tapeubeuet ureuëng laén; ngon lagée nyan pakon Gata hana tapeubeuet droe gata keudroe? Gata tapeubeuet gob mangat bék jiceumeucue, padahai Gata keudroe ceumeucue!
- ²² Gata tapeubeuet gob mangat bék jimeumukah, padahai Gata keudroe meumukah! Gata banci ubak beurala, padahai Gata tacok barang-barang nyang na lam rumoh beurala.
- ²³ Gata tapeubangga-bangga droe bahwa nibak Gata na huköm Nabi Musa, padahai Gata tahina Allah ngon cara hana taseutôt huköm Gobnyan.
- ²⁴ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Sabab gata, ureuëng-ureuëng Yahudi, teuma nan Po teu Allah jipeukuto lé bansa-bansa nyang laén."
- ²⁵ Meunyoe Gata taát nibak huköm agama Yahudi, Gata meukatan nyan na paedah jih. Teuma meunyoe gata hana lazem Gata patuh ubak hai-hai nyang na teupeurintah lam huköm nyan, ngon lagée nyan Gata meukatan nyan hana meuguna mubacut pih.
- ²⁶ Meunyoe sidroe ureuëng nyang kon Yahudi nyang hana meukatan, meunurot huköm agama Yahudi, kon kheueh Allah geuanggab nyan sibagoe ureuëng nyang ka lheueh meukatan?
- ²⁷ Dan ureuëng-ureuëng nyang hana meukatan nyan teuma jipeusalah Gata ureuëng Yahudi, sabab Gata na huköm agama Yahudi dan Gata teupeukatan, teuma Gata ta iengkeue ateuh huköm nyan. Awaknyan hana meukatan, teuma awaknyan kheueh nyang taát ubak huköm agama Yahudi. 28 Sabab ureuëng Yahudi nyang seujati kon kheueh ureuëng nyang nan jih mantong ureuëng Yahudi; dan ureuëng nyang biet-biet meukatan kon kheueh ureuëng nyang meukatan seucara lahé mantong.
- ²⁹ Sikeubiet jih, sidroe ureuëng Yahudi nyang seujati na kheueh ureuëng nyang até jih

meujiwa Yahudi; dan meukatan nyang seujati na kheueh meukatan nyang lam até jih geupeubuet lé Roh Allah, kon nyang na teucetet lam kitab. Ureuëng nyang lagée nyan jiteurimong pujoe nibak Po teu Allah, kon nibak manusia.

CHAPTER 3

Meunyoe, meunan peu kheueh laba jih jeuet keu ureuëng Yahudi? Dan peu kheueh paedah jih taseutôt peuratoran meukatan?

² Ka teuntée jai that paedah jih! Phon-phon that, sabab ubak ureuëng Yahudi kheueh Po teu Allah geupeucaya feureuman-feureuman Gobnyan.

³ Teuma pakriban teuma meunyoe ladum ureuëng Yahudi hana seutia? Peu kheueh ngon lagée nyan Allah jeuet hana seutia?

⁴ Ka teuntée hana! Sabab nyang biet jih Allah sabe beutôi, bah kheueh tieb-tieb ureuëng jimeusulet. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Bah kheueh gata keubiet na bukeuti ateueh peue mantong nyang gata peugah, dan gata meunang bak watée gata teupeusidang."

⁵ Teuma meunyoe keuadalan Allah deuh jih seumaken trang, ngon sabab tanyoe tapeubuet nyang hana beutôi, peu kheueh nyang keuneuk tapeugah? Bahwa Po teu Allah hana ade meunyoe Gobnyan geuhuköm tanyoe? (Keubiet teumanyong nyoe jeuet mantong seucara manusia.)

⁶ Sagai-sagai hana! Sabab, meunyoe Po teu Allah hana ade, pakriban Gobnyan jeuet geupeu hakém donya nyoe?

⁷ Teuma meunyoe ngon sabab buet nyang hana beutôi, peue nyang beutôi keuhai Allah seumaken trang sampoe Gobnyan teupujoe, pakon ureuëng nyang peubuet jeuhet nyan mantong teupeusalah sibagoe ureuëng nyang peubuet desya?

⁸ Dan pakon tanyoe hana jeuet tapeugah, "Bah kheueh tanyoe tapeubuet jeuhet mangat teuka nyang jroh?" Beutôi na ureuëng-ureuëng nyang jihina ulôn sira jipeugah bahwa ulôn ka lôn peugah lagée nyan. Ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan ka patot geuhuköm lé Allah.

⁹ Ngon lagée nyan, peue kheueh meuneuduek tanyoe sibagoe ureuëng Yahudi leubeh gét nibak bansa laén? Sagai-sagai hana! Ka lheueh lôn peugah bahwa bah kheueh ureuëng Yahudi meunan cit bansa laén, banmandum nyan ka jikuasa lé desya.

¹⁰ Lagée nyang ka teutuléh lam Alkitab, "Hana meusidroë ureuëng pi nyang beutôi,

¹¹ hana meusidroë pi nyang muphom dan hana meusidroë pih nyang seumah Allah.

¹² Banmandum ureuëng ka jipeujiôh droë nibak Po teu Allah; banmandum ka sisat. Hana meusidroë ureuëng nyang peubuet nyang beutôi; meusidroë pi hana!

¹³ Rukueng awaknyan lagée jirat nyang teuhah. Tipée ngon daya lagée ié ile nyang teuka bak lidah awaknyan, dan bibi awaknyan jipeuteuka fiteunah lagée uleue nyang meubisa.

¹⁴ Babah awaknyan ka peunoh ngon kutok dan seurapa.

¹⁵ Langkah awaknyan bagaih that jigrak meunyoe keuneuk jakseksa ngon jipoh maté gob.

¹⁶ Hanco ngon ázeb seungsara jitabu lé awaknyan dipat mantong.

¹⁷ Awaknyan ka buta ateueh jalan keuseujahteuraan,

¹⁸ dan hana jihoreumat Po teu Allah."

¹⁹ Jinoenyoe tanyoe tateupeue bahwa banmandum nyang teutuléh lam huköm agama Yahudi, na kheueh keu ureuëng-ureuëng nyang na dimiyueb peumeurintahan huköm nyan. Ngon lagée nyan hana meusidroë pi nyang hase jibri alasan peue-peue mantong

dan bansigom donya jeuet geutuntot lé Allah.

²⁰ Sabab hana meusidroé pi nyang teupeumungken jimeugét ngon Po teu Allah lé sabab ureuëng nyan jipeubuet hai-hai nyang na lam huköm agama. Nyang sibeuna jih huköm nyan sibagoe teutunyok ubak manusia bahwa manusia nyan meudesya.

²¹ Teuma jinoenyoe Allah ka geutunyok jalan pakriban manusia jimeugét ngon Gobnyan; dan cara jihnyan hana sangkot paôt jih ngon huköm agama Yahudi. Kitab-kitab Nabi Musa dan kitab-kitab nabi-nabi nyang peugah hai nyan,

²² bahwa Po teu Allah geupeumungken manusia jimeugét ngon Gobnyan, na kheueh meunyoe manusia nyan jimeuiman ubak Isa Almaseh. Allah geupeubuetnyoe keu mandum ureuëng nyang meuiman ubak Almaseh; sabab hana nyang peubeda:

²³ Mandum ureuëng ka meudesya dan jiôh nibak Po teu Allah nyang keuneuk peuseulamat awaknyan.

²⁴ Teuma sabab rakhmat Allah mantong nyang geubri ngon cuma-cuma, hubungan manusia ngon Allah jeuet keugét lom teuma; cara jih na kheueh: manusia geupeubeubaih lé Isa.

²⁵ Allah geukeureubeuen Isa mangat jeuet ngon maté Gobnyan manusia kateupeubeubaih nibak salah meunyoe awaknyan meuiman ubak Gobnyan. Allah geupeuget meunan sibagoe geutunyok bahwa Gobnyan ade. Sabab yoh watée ilée Allah ka geupeuteun saba ateueh desya-desya manusia, sampoe Gobnyan hana geuhuköm awaknyan.

²⁶ Teuma jinoenyoe Gobnyan geucok tindakan ateueh desya sibagoe geubri bukeuti bahwa Gobnyan ade. Ngon caranyan Gobnyan ka geutunyok bahwa droe Gobnyan beutôi; dan tieb-tieb ureuëng nyang meuiman keu Isa, geupeugah sibagoe ureuëng nyang ka jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah.

²⁷ Ngon sabab nyan hana le alasan nibak geutanyoe keutapeubangga droe. Pakon lagée nyan? Peu kheueh sabab tanyoe tapeubuet peue nyang na teutuléh lam huköm agama Yahudi? Kon nyan, sabab geutanyoe katameuiman. ²⁸ Sabab keusimpolan jih na kheueh lagée nyoe: Ureuëng nyang teupeugah jimeugét lom teuma ngon Po teu Allah, kon sabab jipeubuet peue nyang na teutuléh lam agama Yahudi, teuma sabab jihnyan meuiman ubak Isa Almaseh.

²⁹ Atawa peu kheueh Allah nyan Allah ureuëng Yahudi mantong? Peu kheueh Gobnyan kon Allah bansa laén cit teuma? Beutôi, Gobnyan Allah bansa laén cit teuma!

³⁰ Sabab Allah na kheueh sidroe. Gobnyan kheueh nyang peumungken ureuëng-ureuëng Yahudi jimeugét lom teuma ngon Allah sabab awaknyan meuiman. Dan Gobnyan kheueh teuma nyang peumungken bansa-bansa laén jimeugét lom teuma ngon Allah; nyan saban cit sabab awaknyan meuiman.

³¹ Peu kheueh nyoe meumakna bahwa sabab geutanyoe meuiman ubak Almaseh, tanyoe ka taböih huköm agama Yahudi? Sagai-sagai hana! Teuma nyang seubeuna jih ngon meuiman nyan, tanyoe ka tahareuga huköm nyan.

CHAPTER 4

Meunyoe lagée nyan, peue kheueh nyang jeuet tapeugah keuhai Nabi Ibrahim, indatu bansa tanyoe? Pakriban kheueh peungalaman gobnyan?

² Meunyoe hai-hai nyang geupeubuet jeuet keusabab Allah geuteurimong gobnyan sibagoe ureuëng nyang jipeumangat até Allah, ngon lagée nyan na alasan nibak gobnyan keu geupeu bangga até. Teuma gobnyan hana hase geupeu bangga droe dikeue Po teu

Allah.

³ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Nabi Ibrahim meuiman ubak Po teu Allah, dan ngon sabab meuiman geuh nyoe gobnyan geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Allah."

⁴ Ureuëng mubuet, jiteurimong upah; dan upah jihnyan hana jianggab sibagoe meuneubri, sabab nyan na kheueh hak jih.

⁵ Teuma na teuma ureuëng nyang hana meugantueng nibak useuha jih keudroe; ureuëng nyan jimeuiman droe jih ubak Po teu Allah nyang peugah ureuëng meudesya beubaih nibak buet nyang salah. Ngon dasai jimeuiman nyan kheueh Allah geuteurimong ureuëng nyan sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Allah.

⁶ Meunan cit ngon peundapat Nabi Daud; nyang kheueh sabab jih gobnyan geupeugah seulamat meubahgia keu ureuëng nyang lé Allah ka geuteurimong sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Gobnyan, meunyo Allah hana geukalon buet-buet ureuëng nyan. Nabi Daud geupeugah lagée nyoe,

⁷ "Seulamat mubahgia ureuëng nyang jipeubuet salah teuma geupeu amphon lé Po dan desya-desya jih ka geupeu kubu lé Allah!

⁸ Seulamat mubahgia ureuëng nyang desya-desya jih hana geutuntot lé Tuhan!"

⁹ Peu kheueh teupeugah seulamat mubahgia nyoe teutuju keu ureuëng nyang meusunat mantong? Atawa keu ureuëng-ureuëng nyang hana jitem turot peuratoran meusunat? Ka lheueh kamoe peugah sigohlom nyoe, bahwa Nabi Ibrahim geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang teupeugalak até Gobnyan, sabab Nabi Ibrahim meuiman keu Po teu Allah.

¹⁰ Ngon lagée nyan, pajan kheueh Allah geupeugah hai nyan? Sigohlom atawa óh ka lheueh Nabi Ibrahim meukatan? Beutôi sigohlom gobnyan teupekatan, bukon óh ka lheueh nyan.

¹¹ Gobnyan teupekatan teuma óh dudoe, dan meukatan geuh nyan sibagoe tanda bahwa Allah ka geuteurimong gobnyan sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Allah, sabab geumeuiman ubak Allah. Gobnyan geuteurimong lé Allah bak watée gobnyan gohlom geuseutôt peuratoran meukatan. Dan Nabi Ibrahim jeuet keu bapak seucara rohani keu mandum ureuëng nyang meuiman ubak Po teu Allah, dan ngon sabab nyan ka geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang peugalak até Gobnyan, bah pi awaknyan hana jiseutôt peuratoran meukatan.

¹² Meunan cit Nabi Ibrahim bapak rohani keu ureuëng-ureuëng nyang meukatan. Gobnyan bapak rohani awaknyan bukon sabab jih awaknyan jiseutôt peuratoran meukatan, sabab awaknyan udeb ngon jimeuiman ubak Po teu Allah, saban lagée Nabi Ibrahim bak watée gobnyan gohlom geuseutôt peuratoran meukatan.

¹³ Allah meujanji ubak Nabi Ibrahim dan keuturonan gobnyan bahwa donya nyoe teuma jeuet keu milék Nabi Ibrahim. Allah geumeujanji lagée nyan bukon ngon sabab Nabi Ibrahim taát keu huköm agama Yahudi, teuma sabab gobnyan meuiman keu Allah sampoe gobnyan geuteurimong lé Allah sibagoe ureuëng nyang jipeugalak até Gobnyan.

¹⁴ Sabab meunyo teuma ureuëng-ureuëng nyang taát keu huköm-huköm agama Yahudi mantong nyang teurimong peue nyang ka geupeu janji lé Allah nyan, teumeuiman ubak Po teu Allah hana meuguna mubacut pih, dan janji Allah pi soh hana meuguna.

¹⁵ Huköm agama Yahudi teupeuteuka huköman Allah. Teuma meunyo huköm hana, buet-buet nyang teulanggar pi hana.

¹⁶ Ngon lagée nyan janji Allah nyan dasai jih na kheueh manusia jimeuiman ubak Allah. Nyan jeuet keujaminan ubak banmandum keuturonan Nabi Ibrahim bahwa janjinyan geubri ubak awaknyan sibagoe meuneubri nyang cuma-cuma nibak Allah; kon mantong keu awaknyan nyang taát ubak huköm agama Yahudi, teuma meunan cit keu ureuëng

nyang meuiman ubak Allah saban lagée Nabi Ibrahim meuiman ubak Gobnyan. Sabab Nabi Ibrahim na kheueh ureuëng syiek geutanyoe banmandum seucara rohani.

¹⁷ Sabab Po teu Allah meufeureuman lagée nyoe ubak Nabi Ibrahim, "Ulôn ka kupeujeuet gata bapak keumandum bansa." Meunan kheueh Allah geubri janji nyan ubak Nabi Ibrahim. Dan Nabi Ibrahim meuiman ubak Gobnyan. Gobnyan kheueh Allah nyang peu-udeb ureuëng maté; dan Gobnyan kheueh teuma Allah nyang ngon geupeugah mantong beujeuet peue nyang hántom na hase na.

¹⁸ Nabi Ibrahim teutab meuharab dan peucaya bah kheueh hana harapan lé. Sabab nyan gobnyan jeuet keu bapak lé mandum bansa. Lagée nyang na teutuléh lam Alkitab, "Keuturonan gata teuma meukeumang jai lagoena."

¹⁹ Nabi Ibrahim bak watée nyan geuteupeue bahwa gobnyan hana mungken le meuteumé keuturonan, sabab tuboh gobnyan ka tuha that dan umu gobnyan rab sireutôh thon; lom teuma Sara, peurumoh gobnyan, balui. Teuma bah kheueh meunan iman Nabi Ibrahim teutab hana meukureueng.

²⁰ Gobnyan teutab meuiman dan hana was-was peue nyang ka geupeu janji lé Po teu Allah keu gobnyan. Dan iman gobnyan meutamah kong dan gobnyan sabe meudhike ubak Allah.

²¹ Gobnyan peucaya that bahwa Allah hase geupeubuet peue nyang ka geupeu janji ubak gobnyan.

²² Nyang kheueh sabab jih Nabi Ibrahim geuteurimong lé Po teu Allah sibagoe ureuëng nyang peumangat até Gobnyan.

²³ Haba "teuteurimong sibagoe ureuëng nyang peumangat até Allah" teutuléh kon mantong keu Nabi Ibrahim,

²⁴ teuma rhot cit keugeutanyoe. Geutanyoe pi geuteurimong sibagoe ureuëng nyang peumangat até Allah, sabab geutanyoe meuiman ubak Allah nyang peu-udeb Isa, Tuhan geutanyoe, nibak maté.

²⁵ Isa ka geujok keu jipoh maté sabab desya-desya geutanyoe; laju Gobnyan geupeu udeb lom teuma lé Po teu Allah sibagoe geutanyoe tameugét lom ngon Allah.

CHAPTER 5

Jinoenyoe tanyoe ka tameugét lom ngon Po teu Allah, sabab tanyoe tameuiman. Dan ngon sababnyan tanyoe udeb damé ngon Allah rot Tuhan geutanyoe Isa Almaseh.

² Ngon sabab nyan tanyoe meuiman ubak Isa. Deungon na lagée nyan teupeu mungken tanyoe tahayati geunaséh Allah, dan geunaséh nyan kheueh tanyoe udeb bak saát nyoe. Ngon sabab nyan tanyoe meugalak até sabab geutanyoe na harapan bahwa tanyoe teuma tarasa keubahgiaan nyang geubri lé Allah!

³ Dan nyang leubeh nibak nyan, geutanyoe pi geumbira lam deurita, sabab tanyoe tateupeue ngon deurita nyan teupeujeuet manusia meutamah khusyuék,

⁴ dan ngon khusyuék nyan teupeujeuet manusia jeuet teu-ujoe; ngon lagée nyan kheueh jipeuteuka harapan.

⁵ Harapan nyang lagée nyoe hana teuma keucewa geutanyoe, sabab lam até geutanyoe ka geupasoe lé Po teu Allah ngon geunaséh Gobnyan. Allah geupeubuet nyan ngon peurantaraan Roh Gobnyan, nyang ka geubri keu geutanyoe.

⁶ Watée tanyoe lam keuadaan hana meudaya, Almaseh maté keu geutanyoe bak watée nyang paih nyang ka geupeuteuntée lé Po teu Allah; padahai tanyoe ureuëng-ureuëng nyang jiôh nibak Allah.

⁷ Keu sidroe-droe ureuëng nyang ade pih payah that ureuëng jitem maté. Mungken keu sidroe ureuëng nyang gét, na cit ureuëng nyang jitem maté.

⁸ Teuma lé Allah geupeuleumah geunaséh Gobnyan ubak tanyoe watée Almaseh maté keugeutanyoe bak watée tanyoe mantong jeuet ureuëng meudesya.

⁹ Jinoenyoe tanyoe ka tameugét lom ngon Po teu Allah rot Almaseh maté; ngon sabab nyan pasti geutanyoe geupeu seulammat cit teuma nibak ázeb Allah lé Almaseh.

¹⁰ Meunyoe bak watée tanyoe meumusoh ngon Allah, geutanyoe geupeu damé ngon Gobnyan meulalu Aneuëk geuh maté, peulom jinoenyoe óh ka lheueh hubungan tanyoe ngon Allah gét lom teuma, ka teuntée tanyoe geubri seulammat rot udeb Almaseh.

¹¹ Dan nyang leubeh nibak nyan, geutanyoe pi galak that até ateueh jroh geuh Allah rot Tuhan geutanyoe Isa Almaseh. Sabab rot Almaseh, tanyoe bak watéenyoe tarasa hubungan tanyoe nyang gét ngon Allah.

¹² Desya jitamong lam donya rot sidroe ureuëng, dan nibak desya nyan teuka kheueh maté. Akibat jih, maté laju jimeu-éue ubak mandum manusia, sabab mandum ureuëng ka meudesya.

¹³ Sigohlom huköm agama Yahudi geubri lé Po, desya ka na ateueh rhueng donya. Teuma desya hana jituntot, sabab hana huköm nyang jeuet ji-iengkeue.

¹⁴ Teuma, phon jamén Nabi Adam trok ubak jamén Nabi Musa, maté ka jikuasa mandum umat manusia. Bah kheueh ureuëng-ureuëng nyang hana jipeubuet buet nyang meulanggeh ngon cara nyang sa lagée nyang geupeubuet lé Nabi Adam, ureuëng-ureuëng nyan pih meusajan cit jikuasa lé maté. Nabi Adam na kheueh sibagoe gamba nibak Gobnyan nyang teuka singoh dudoe.

¹⁵ Teuma mandua nyan hana saban; sabab meuneubri Allah jiôh leubeh rayeuk meunyoe teupeusa ngon buet nyang geulanggeh lé Nabi Adam. Buet sidroe ureuëng nyang salah jeuet keusabab jai that-that manusia maté. Padub na leubeh rayeuk lom akibat nibak rakhmat Allah dan hadiah keuseulamatan nyang geubri keu ureuëng ramé, rot até nyang jroh sidroe ureuëng, na kheueh Isa Almaseh.

¹⁶ Meunan cit hadiah Allah jiôh leubeh rayeuk nibak desya nyang sa nyan. Sabab óh ka lheueh sidroe ureuëng jipeubuet buet nyang ji-iengkeue, jipeurhot kheueh ponis, "Meusalah". Teuma óh ka lheueh jai that ureuëng jipeubuet desya teuka kheueh hadiah Po teu Allah nyang geupeugah, "Hana meusalah".

¹⁷ Sabab buet nyang jilanggeh lé sidroe ureuëng, maté laju jimeu-éue ho-ho mantong rot ureuëng nyang sidroe nyan. Padub na leubeh rayeuk lom akibat nibak peue nyang jipeubuet lé sidroe ureuëng nyang laén, na kheueh Isa Almaseh. Rot Gobnyan, Allah geupeutreun limpahan rakhmat Gobnyan ubak ureuëng ramé, dan ngon hana meuharab sapeue geupeu mungken manusia jimeugét lom ngon Allah; awaknyan jimeukuasa ateueh rhueng donya nyoe rot Almaseh.

¹⁸ Teuma, lagée toh buet nyang ka ji-iengkeue lé sidroe ureuëng jeuet keu akibat banmandum umat manusia geuhuköm, meunan cit ngon buet nyang jipeubuet lé sidroe ureuëng nyang jiseutôt keuheundak Po teu Allah, jeuet keuakibat mandum ureuëng geupeubeubaih nibak buet salah dan geubri udeb.

¹⁹ Dan lagée toh jai that ureuëng ka jeuet keu ureuëng meudesya sabab sidroe ureuëng nyang hana taát, meunan cit teuma jai that ureuëng teupeumungken jimeugét lom ngon Po teu Allah sabab sidroe ureuëng taát ubak Allah.

²⁰ Nyang bri huköm agama Yahudi na kheueh Allah keudroe. Teuma seumaken manusia jiuseuha jitaát ubak huköm nyan, seumaken jai awaknyan ji iengkeue dan meudesya ubak Allah. Teuma seumaken manusia jipeubuet desya, Allah teutab geugaséh keu awaknyan.

²¹ Ngon sabab nyan, tanyoe museuti maté sabab tanyoe ka tapeubuet desya. Teuma

Allah geugaséh keu tanyoe dan geubri jalan ubak geutanyoe keu tameugét lom teuma ngon Gobnyan. Dan sabab hubongan geutanyoe ngon Po teu Allah ka gét lom teuma, Gobnyan pi geubri udeb seujati dan keukai ubak geutanyoe rot Isa Almaseh, Tuhan geutanyoe.

CHAPTER 6

Meunyoe meunan, peu kheueh nyang jeuet tapeugah? Peu kheueh geutanyoe tapeubuet desya sabe mangat Allah geugaséh keu tanyoe?

² Teuntée hana! Desya hana le meukuasa ateueh geutanyoe, ngon lagée nyan, panena hase tanyoe udeb sabe tapeubuet desya?

³ Peu kheueh Gata mandum tateupeue bahwa bak watée tanyoe teupumanö, tanyoe ka teupeusaboh ngon Isa? Ngon lagée nyan makna jih tanyoe ka geupeu saboh lam maté Gobnyan.

⁴ Ngon teupumanö nyan, tanyoe teupeukubu meusajan ngon Almaseh dan meusajan maté ngon Gobnyan, mangat jeuet lagée toh Almaseh ka geupeu udeb nibak maté ngon kuasa Bapak nyang mulia, meunan kheueh tanyoe hase tarasa udeb nyang barô.

⁵ Meunyoe tanyoe ka jeuet meusaboh ngon Almaseh sabab tanyoe meusajan maté ngon Gobnyan, tanyoe teuma jeuet meusaboh ngon Gobnyan sabab geutanyoe meusajan geupeu udeb lom saban lagée Gobnyan.

⁶ Tanyoe tateupeue bahwa tabiát geutanyoe nyang katreb sibagoe manusia ka teupeumaté meusajan-sajan ngon Almaseh bak kayée saleb mangat kuasa tabiát geutanyoe nyang meudesya nyan teupeuhanco; ngon lagée nyan tanyoe hana le jipeubudak lé desya.

⁷ Sabab meunyoe sidroe-droe ureuëng maté, ureuëng nyan teupeubeubaih nibak kuasa desya.

⁸ Meunyoe tanyoe maté meusajan ngon Almaseh, tanyoe peucaya bahwa tanyoe pih teuma udeb meusajan Gobnyan.

⁹ Sabab tanyoe tateupeue bahwa Almaseh ka geupeu udeb nibak maté dan Gobnyan hana teuma maté le; maté hana meukuasa le ateueh droe Gobnyan.

¹⁰ Maté nyang geurasa lé Almaseh na kheueh maté ateueh desya. Nyan na jih sigoe mantong keu siumu masa. Dan udeb nyang geurasa bak watée nyoe na kheueh udeb keu Po teu Allah.

¹¹ Gata pih harôh gata anggab droe gata maté ateueh desya, teuma udeb lam hubongan nyang krab ngon Allah meulalu Isa.

¹² Bék le peubiyeu desya jikuasa udeb gata nyang fana mangat Gata bék taturot keuheundak gata nyang jeuhet.

¹³ Meunan cit bék teuma Gata seurah anggota tuboh gata ubak kuasa desya keu teupeuguna keu meukeusut-meukeusut nyang jeuhet. Teuma peujok kheueh droe gata ubak Allah sibagoe ureuëng nyang ka geupinah nibak maté ubak udeb. Bie kheueh bansaboh tuboh gata ubak Allah mangat geupeu guna keu geupeubuet keuheundak Allah.

¹⁴ Desya hana jeuet jikuasa ateueh gata, sabab gata hana le udeb dimiyueb huköm agama Yahudi teuma ka dimiyueb rakhmat Allah.

¹⁵ Jinoenyoe, peue keusimpolan jih? Peu kheueh jeuet tanyoe meudesya, sabab tanyoe ka hana le dimiyueb kuasa huköm agama Yahudi, teuma ka dimiyueb rakhmat Allah? Sagai-sagai hana!

¹⁶ Peu kheueh gata teupeu meunyoe gata peujok droe ubak sidroe-droe ureuëng keu

teupeubuet keuheundak jih ngon lagée nyan gata na kheueh namiet ureuëng nyan gata taát nyan -- aléh namiet desya nyan jiba gata ubak maté, atawa namiet nyan taát ubak Allah, dan ngon lagée nyan meugét lom teuma ngon Allah.

¹⁷ Teuma teurimong gaséh ubak Allah! Sabab yoh masa ilée gata jeuet keu namiet desya, teuma bak watée nyoe gata ngon sipeunoh até gata taát ubak peungajaran nyan beutôi nyan ka teubri ubak gata.

¹⁸ Gata ka teupeubeubaih nibak desya, dan jinoenyoe jeuet keu hamba lagée nyan geulakée lé Allah.

¹⁹ Sabab daya pike gata that-that leumoh, ulôn peuguna tambah-tambah keunamiet mangat leubeh gata muphom. Yoh watée ilée gata peujok droe bansaboh tuboh gata sibagoe namiet keu hai-hai nyan kutoe dan nyan jeuhet keu meukeusut-meukeusut nyan jeuhet teuma. Meunan cit bak watée nyoe, bah kheueh gata jok bansaboh tuboh gata sibagoe hamba lagée nyan geukeuheundak lé Allah keu meukeusut-meukeusut Allah nyan khusus.

²⁰ Watée gata jicok keunamiet lé desya, gata hana jikuasa lé keuheundak Po teu Allah.

²¹ Bak watée nyan peu kheueh laba jih nyan gata teurimong nibak hai-hai nyan bak watée nyoe gata malée bak tapeubuet? Buet-buet nyan lagée nyan teuma teuba ubak maté!

²² Teuma jinoenyoe gata kateupeubeubaih nibak desya, dan jeuet keu hamba Allah. Laba gata na kheueh bahwa Gata udeb khusus keu Po teu Allah dan hai nyan jipeuhase udeb sejati dan keukai.

²³ Sabab maté na kheueh upah nibak desya; teuma udeb sejati dan keukai meusajan ngon Isa Tuhan tanyoe na kheueh meuneubri nyan geubri lé Allah ngon cuma-cuma.

CHAPTER 7

Syedara-syedara lôn! Gata banmandum ka taturi keu huköm. Ngon lagée nyan, gata Tateupeue bahwa keukuasaan huköm ateueh sidroe-droe ureuëng, meulaku simantong ureuëng nyan udeb.

² Sidroe ureuëng inong nyan na lakoe, miseue jih, teuikat ngon huköm bak lakoe jih seumantong lakoe jih udeb. Meunyoe lakoe jih ka meuninggai donya, peurumoh ureuëng nyan ka beubaih nibak huköm nyan teuikat jihnyan bak teungku lakoe.

³ Meunyoe inong nyan udeb ngon agam laén seudangkan lakoe jih mantong udeb, dan ureuëng inong nyan teupeugah ka meumukah. Teuma meunyoe lakoe jih meuninggai donya, seucara huköm, inong nyan ka beubaih. Dan meunyoe inong nyan jimeukawen lom ngon agam laén, inong nyan hana teupeugah meumukah.

⁴ Meunan cit hai jih ngon gata, Syedara-syedara lôn. Teuhadab huköm agama Yahudi gata ka maté, sabab gata ka teupeusaboh ngon tuboh Almaseh dan ka jeuet keu atra Gobnyan nyan ka teupeu udeb lom teuma nibak maté. Gobnyan teupeu-udeb nibak maté mangat tanyoe jeuet meuguna nibak Po teu Allah, lam udeb geutanyoe.

⁵ Sabab, yoh masa ilée tanyoe udeb meunurot sifeuet-sifeuet manusia. Bak watée nyan nafeusu-nafeusu nyan meudesya, nyan teuka sabab na huköm agama, jimat peuranan lam tuboh geutanyoe. Nyan kheueh sabab jih tanyoe tapeubuet hai-hai nyan akibat jih rhot bak maté.

⁶ Teuma jinoenyoe tanyoe hana le teuikat bak huköm agama Yahudi. Tanyoe ka maté ateueh huköm nyan yoh watée ilée jikuasa tanyoe. Tanyoe hana le meungabdi ngon cara nyan awai, meunurot huköm nyan teutuléh. Jinoenyoe tanyoe meungabdi meunurot

cara barô nyang jitunyok lé Roh Allah ubak geutanyoe.

⁷ Meunyoe meunan, peu kheueh nyang jeuet tapeugah? Bahwa huköm agama Yahudi nyan jeuhet? Teuntée hana! Teuma huköm nyan kheueh nyang purunoe ulôn keuhai desya. Ulôn hana teuma lôn teupeu peue nyang teupeugah ngon leuha nyan, meunyoe huköm agama Yahudi hana jipeugah, "Bék kheueh leuha."

⁸ Rot huköm agama, desya meuteumé keuseumpatan keu jipeuteuka mubagoe rupa keuheundak nyang leuha lam até ulôn; sabab meunyoe huköm agama hana, dan desya pih maté.

⁹ Ulôn ilée udeb hana meuagama. Teuma watée huköm agama teuka, desya ka jipeuphon udeb

¹⁰ dan ulôn maté. Dan huköm agama nyan, nyang yoh awai na meukeusut keu teubri udeb, nyang teuka na kheueh maté ateueh ulôn.

¹¹ Sabab meulalu huköm agama nyan, desya jicok keuseumpatan keu jipeunget dan jipoh maté lôn.

¹² Huköm agama asai jih nibak Po teu Allah, dan tieb-tieb peurintah nyang na lam huköm nyan teuka jih nibak Po teu Allah, jadi ade dan jroh.

¹³ Ngon lagée nyan, peu kheueh nyoe meumakna bahwa nyang gét nyan jipeuteuka maté keu ulôn? Teuntée hana! Desya kheueh nyang peuteuka maté nyan. Ngon teupeuguna nyang gét, desya jipeuteuka maté ateueh ulôn, mangat sifeuet-sifeuet desya mangat deuh ngon nyata. Ngon peurintah-peurintah Po teu Allah, deuh kheueh bukeuti jih padub na jeuhet jih desya.

¹⁴ Tanyoe tateupeue bahwa huköm agama Yahudi asai jih nibak Roh Allah; teuma ulôn nyoe manusia leumoh. Ulôn ka jipeubloe jeuet keu namiet desya.

¹⁵ Sabab ulôn keudroe hana muphom buet ulôn. Hai-hai nyang keuneuk ulôn peubuet, nyan hana lôn peubuet; teuma keu hai-hai nyang ulôn banci, nyang lagée nyan nyang ulôn peubuet.

¹⁶ Ngon lagée nyan, meunyoe ulôn peubuet hai-hai nyang hana patot ngon keuheundak ulôn, nyan saban cit ulôn angkée bahwa huköm agama Yahudi gét.

¹⁷ Ngon lagée nyan, kon ulôn le nyang sibeuna jih nyang peubuet lagée nyan, teuma desya nyang ka jikuasa ateueh droe ulôn.

¹⁸ Ulôn kuteupeue bahwa hana meusapeue pih nyang gét lam tuboh ulôn; na kheueh lam tabiát ulôn sibagoe manusia. Sabab na meuheuét lam droe ulôn keuneuk peubuet nyang jroh, teuma ulôn hana hase lôn peubuet nyan.

¹⁹ Ulôn hana lôn peubuet nyang gét nyang lôn keuneuk peubuet; sikeubit jih nyang ulôn peubuet hai-hai nyang jeuhet, nyang hana lôn tem peubuet.

²⁰ Meunyoe ulôn peubuet hai-hai nyang hana lôn tem peubuet, nyan saban cit bukon ulôn nyang peubuet hai nyan, teuma desya nyang ka jikuasa ateueh droe ulôn.

²¹ Ngon lagée nyan ulôn cok keuputosan bahwa huköm nyoe kheueh nyang mat peuranan: na kheueh bahwa meunyoe ulôn keuneuk peubuet nyang gét, teuma nyang jeuhet mantong nyang jiteuka bak ulôn.

²² Baten ulôn galak ubak huköm Allah,

²³ teuma ulôn sadar bahwa lam droe ulôn na teuma huköm laén nyang jimat peuranan -- na kheueh huköm nyang meubeda ngon huköm nyang jiaku lé akai budho lôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn teukat nibak huköm desya nyang mat keumudo lam tuboh ulôn.

²⁴ Syedara, lagée nyoe kheueh keuadaan ulôn: ulôn taát keu huköm Allah ngon akai budho lôn, teuma ngon tabiát manusia ulôn, ulôn taklök ubak desya. Mupaloe that ulôn

nyoe! Soe kheueh nyang tem peuseulamat ulôn nibak tuboh nyoe nyang ba ulôn ubak maté? Syukoe ubak Po teu Allah! Gobnyan geutem peuseulamat ulôn meulalu Isa Almaseh.

CHAPTER 8

Jinoenyoe hana huköman keue ureuëng nyang udeb meusaboh ngon Isa.

² Sabab huköm Roh Allah nyang peujeuet geutanyoe udeb meusaboh ngon Isa ka geupeubeubaih ulôn nibak huköm nyang teupeusabab desya dan maté.

³ Peue nyang hana hase jipeubuet lé huköm agama, sabab geutanyoe manusia leumoh, nyan ka geupeubuet lé Allah. Allah geupeutaloe kuasa desya lam tabiát manusia ngon geukirém Aneuëk Gobnyan keudroe, nyang teuka lam keuadaan saban ngon manusia nyang meudesya, keu teusampôh desya.

⁴ Allah geupeubuet lagée nyan mangat keuheundak Gobnyan nyang na lam huköm agama Yahudi nyan jeuet teupeujak lam droe geutanyoe nyang udeb meunurot Roh Allah dan kon meunurot tabiát manusia.

⁵ Ureuëng-ureuëng nyang udeb meunurot tabiát manusia, hana piôh jipike peue nyang jilakée lé tabiát manusia. Teuma ureuëng nyang udeb meunurot Roh Allah, hana piôh jipike peue nyang lakée lé Roh Allah.

⁶ Meunyoe pikeran gata jikuasa lé tabiát manusia, akibat jih na kheueh maté. Teuma meunyoe pikeran gata jikuasa lé Roh Allah, teuma akibat jih na kheueh udeb damé ngon Allah.

⁷ Ureuëng nyang jikuasa lé tabiát manusia, ureuëng nyan jimeumusoh ngon Allah; sabab ureuëng nyan hana tundok ubak huköm Allah; dan keubiet jihnyan hana hase tundok ubak huköm Allah.

⁸ Ureuëng nyang udeb meunurot tabiát manusia, ureuëng nyan hana hase jipeugalak até Allah.

⁹ Teuma gata hana udeb meunurot tabiát manusia. Gata udeb meunurot Roh Allah -- meunyoe, teuntée jih, Roh Allah biet-biet geumat peuranan lam tuboh gata. Ureuëng nyang hana bak jih Roh Almaseh, ureuëng nyan bukon kheueh atra Almaseh.

¹⁰ Teuma meunyoe Almaseh udeb lam tuboh gata, bah pi tuboh gata teuma maté ngon sabab desya, teuma Roh Allah geubri udeb ubak gata, sabab hubongan gata ngon Allah ka gét.

¹¹ Meunyoe Roh Allah, nyang peu-udeb Almaseh nibak maté, udeb lam tuboh gata, teuma Gobnyan nyang peu-udeb Almaseh nibak maté nyan, teuma geupeu udeb teuma tuboh gata nyang hase maté nyan. Gobnyan geupeubuet nyan ngon Roh Gobnyan nyang udeb lam tuboh gata.

¹² Nyang kheueh sabab jih, Syedara-syedara, geutanyoe na tanggung jaweueb; teuma kon tanggung jaweueb ubak tabiát manusia; tanyoe hana peureulée udeb meunurot nyang jilakée.

¹³ Sabab meunyoe gata udeb meunurot tabiát manusia, teuma gata maté; teuma meunyoe ngon kuasa Roh Allah, gata hana piôh tapeumaté buet-buet gata nyang meudesya, ngon lagée nyan gata teuma udeb.

¹⁴ Ureuëng-ureuëng nyang geubimbéng lé Roh Allah, na kheueh aneuëk-aneuëk Allah.

¹⁵ Sabab Roh, nyang geubri lé Allah ubak gata, hana kheueh teupeujeuet gata jeuet keu namiet sampoe gata udeb lam keuadaan teumakot. Nyang beuna Roh Allah nyan teupeujeuet gata keu aneuëk-aneuëk Allah. Dan ngon kuasa Roh Allah nyan tanyoe

tapeugah keu Allah nyan, "Bapak, nyoe Bapak lôn!"

¹⁶ Roh Allah meusajan-sajan ngon roh geutanyoe jipeugah bahwa tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Allah.

¹⁷ Ngon lagée nyan, meunyoe tanyoe na kheueh aneuëk-aneuëk Gobnyan, tanyoe pih na kheueh ahli waréh Gobnyan nyang teuma tateurimong beureukat-beureukat nyang teuma geukeubah lé Allah keu aneuëk-aneuëk Gobnyan. Geutanyoe teuma tateurimong meusajan-sajan ngon Almaseh peue nyang ka geukeubah lé Allah keu Gobnyan; sabab meunyoe tanyoe meudeurita meusajan ngon Almaseh, tanyoe pih geupeumulia meusajan Gobnyan.

¹⁸ Banmandum deurita nyang tarasa bak watée nyoe, meunurot peundapat ulôn, hana hase tapeusa mubacut pih ngon keumuliaan nyang teuma geupeugah ubak geutanyoe.

¹⁹ Bansigom donya jipreh ngon that-that meucen teuma watée jih Allah geupeugah aneuëk-aneuëk Gobnyan.

²⁰ Sabab álam ka geupeubiyeu jeuet keu rapôh, bukon sabab keuheundak jih keudroe, teuma ngon sabab Allah geupeubiyeu lagée nyan. Bah kheueh ka lagée nyan na cit harapan nyoe:

²¹ bahwa bak saboh watée álam teuma geupeubeubaih nibak kuasa nyang peuhanco dan teuma meusajan jipeumeurdehka meunan cit jipeumulia meusajan-sajan ngon aneuëk-aneuëk Allah.

²² Tanyoe tateupeue bahwa trok bak watéenyoe bansigom donya apoh apah sabab meudeurita lagée sidroe inong nyang jipeulahé aneuëk banyak.

²³ Dan bukon bansigom donya mantong nyang apoh apah; tanyoe keudroe pih apoh apah lam baten. Tanyoe ka tateurimong Roh Allah sibagoe meuneubri Allah nyang phon, teuma tanyoe teutab mantong tapreh Allah geupeubeubaih droe geutanyoe banmandum nyan dan geupeujeuet tanyoe sibagoe aneuëk-aneuëk Gobnyan.

²⁴ Sabab ngon meuharab, tanyoe geupeu seulammat. Teuma meunyoe peue nyang taharab nyan ka deuh tangieng, nyan bukon le harapan. Sabab soe kheueh nyang mantong meuharab sapeue-sapeue meunyoe ka deuh jingieng?

²⁵ Teuma meunyoe tanyoe meuharab sapeue-sapeue nyang gohlom tangieng, tanyoe tapreh ngon saba.

²⁶ Meunan cit ngon Roh Allah teuka geujak tulông tanyoe meunyoe tanyoe leumoh. Sabab geutanyoe hana tateupeue pakriban nyang sibeuna jih tanyoe meudoá; Roh nyan keudroe meuhadab Allah keu jijak lakée keu geutanyoe ngon meucen nyang leupah lhok sampoe hana hase jipeugah.

²⁷ Ngon lagée nyan Po teu Allah, nyang geuteupeue asoe até manusia, muphom peue nyang jilakée lé Roh nyan; sabab Roh nyan jilakée ubak Allah keu umat Allah keudroe, dan saban ngon keuheundak Allah. ²⁸ Tanyoe tateupeue bahwa Allah nyang atoe peue-peue mantong, sampoe jipeuhase nyang gét keu ureuëng-ureuëng nyang gaséh Gobnyan dan geuhôi jihnyan saban ngon reuncana Gobnyan.

²⁹ Awaknyan nyang ka geupiléh lé Allah, ka teuma geupeuteuntée nibak awaiphon keu jeuet keusaban lagée Aneuëk Gobnyan, na kheueh Isa Almaseh. Ngon lagée nyan Aneuëk nyan ka jeuet nyang phon lamkawan syedara-syedara jih.

³⁰ Meunan kheueh Allah geutawök awaknyan nyang ka geupeuteuntée leubeh ilée; dan awaknyan nyang geuhôi nyan, teupeumungken jimeugét lom teuma ngon Gobnyan. Dan awaknyan nyang teupeumungken jimeugét lom ngon Allah, jicok jeumba lam udeb Allah keudroe.

³¹ Peu kheueh nyang jeuet teupeugah bak watée nyoe ngon mandum nyan? Meunyoe Allah na blaih geutanyoe, soe nyang hase jilawan tanyoe?

- ³² Aneuëk Gobnyan keudroe hana geugaséh, teuma geuseurah keu keupeuntengan tanyoe banmandum; hana mungken Gobnyan hana geubri keu geutanyoe sipeue-peue nyang laén?
- ³³ Soe kheueh nyang hase jigugat tanyoe umat nyang geupiléh lé Allah, meunyoe Allah keudroe geupeugah bahwa tanyoe hana meusalah?
- ³⁴ Peu kheueh na ureuëng nyang keuneuk peusalah geutanyoe? Isa singoh nyang bila tanyoe! Gobnyan kheueh nyang ka maté, atawa Gobnyan kheueh nyang ka geupeu udeb lom nibak maté dan na ngon Allah bak teupat Gobnyan meukuasa.
- ³⁵ Peu kheueh nyang hase jitam Almaseh geugaséh tanyoe? Peu kheueh hase keusosahan nyang seugah nyan, atawa payah, meunan cit ngon teu iénanya, atawa ngon deuk, meunan cit ngon gasien, atawa bahya, meunan cit ngon maté?
- ³⁶ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Siuroe seupôt kamoe udeb lam bahya mawöt lé sabab Droeneueh. Kamoe jipeusaneut lagée bubiri nyang keuneuk jisie."
- ³⁷ Hana! Nyang beutôi lam banmandum nyan geutanyoe meuteumé meunang nyang sampoereuna lé Gobnyan nyang gaséh geutanyoe!
- ³⁸ Sabab ulôn peucaya that bahwa bansigom donya, bah kheueh maté meunan cit udeb, bah kheueh malaikat meunan cit nyang mat kuasa, bah kheueh ancaman-ancaman nyang teuka jinoenyoe meunan nyang ancaman nyang teuka singoh atawa teunaga-teunaga nyang laén;
- ³⁹ bah kheueh hai-hai nyang na di langét, meunan cit hai-hai nyang na lam bumoe atawa peue mantong nyang laén, banmandum nyan hana hase jitam Po teu Allah geugaséh geutanyoe, lagée nyang ka geutunyok rot Isa, Tuhan geutanyoe.

CHAPTER 9

Peue nyang ulôn peugah nyoe na kheueh beutôi sabab ulôn atra Almaseh. Ulôn hana sulet. Até nurani ulôn nyang jibimbéng lé Roh Allah, geupeu yakén ulôn bahwa haba ulôn nyoe beutôi.

- ² Ulôn biet that seudeh dan até ulôn meudeurita
- ³ sabab syedara-syedara lôn nyang saboh bansa ngon ulôn. Sabab keu awaknyan, ulôn keudroe rila geukutôk lé Allah dan geupeucré nibak Almaseh.
- ⁴ Awaknyan na kheueh umat nyang teupiléh dan Allah geupeujeuet awaknyan sibagoe aneuëk-aneuëk geuh keudroe, dan geupeugah kuasa Gobnyan bak awaknyan. Gobnyan geupeuna peujanjian ngon awaknyan dan geubri keu awaknyan huköm agama. Allah geubri téé bak awaknyan pakriban awaknyan meu iébadat dan awaknyan ka teuma jiteurimong janji-janji Gobnyan.
- ⁵ Awaknyan na kheueh keuturonan nibak indatu tanyoe. Almaseh seucara manusia asai jih nibak bansa awaknyan. Gobnyan leubeh manyang nibak banmandum. Teupujoe kheueh Allah keu siumu masa! Amin.
- ⁶ Ulôn hana meukeusut ulôn peugah bahwa janji Allah ka hana laku le; teuma kon mandum ureuëng Israel umat nyang geupiléh lé Allah.
- ⁷ Kon banmandum keuturonan Nabi Ibrahim na kheueh aneuëk-aneuëk Allah. Sabab Allah meufeureuman ubak Nabi Ibrahim lagée nyoe, "Keuturonan Nabi Ishaq mantong kheueh nyang teupeugah keuturonan gata."
- ⁸ Nyan meumakna bahwa keuturonan Nabi Ibrahim nyang jeuet keu aneuëk-aneuëk Allah, na kheueh keuturonan nyang lahé ngon sabab janji Allah; dan bukon mandum keuturonan gobnyan.

- ⁹ Sabab janji Allah na kheueh lagée nyoe, "Bak watée nyang ka teupeuteuntée, Ulôn teuma Lôn gisa, dan Sara teuma jipeulahé sidroe aneuëk agam."
- ¹⁰ Dan nyoe lom: Ribka teuma jipeulahé dua droe aneuëk agam nibak saboh yah, na kheueh Nabi Ishaq indatu geutanyoe.
- ¹¹ Sigohlom mandua droe aneuëk nyan lahé, Allah ka geupeuteuntée piléhan Gobnyan keu seulanjut jih. Nyang geupiléh lé Allah nyan hana meugantueng nibak peue nyang hase jipeubuet lé manusia, teuma meugantueng ubak panggela Allah keudroe. Sabab bak watée mandua droe aneuëk agam Ribka nyan gohlom hase jipeubuet nyang gét atawa nyang jeuhet,
- ¹² Allah ka meufeureuman ubak Ribka, "Nyang tuha teuma jipeutimang nyang muda."
- ¹³ Lam Alkitab na teutuléh bahwa Allah meufeureuman lagée nyoe, "Nabi Yakub Ulôn gaséh, teuma Esau Ulôn banci."
- ¹⁴ Peu kheueh keusimpolan tanyoe jinoenyoe? Peu kheueh Allah nyan hana ade? Ka teuntée Allah ade!
- ¹⁵ Sabab Allah meufeureuman ubak Nabi Musa lagée nyoe, "Ulôn kutunyok rakhmat ubak ureuëng nyang Ulôn keuneuk tunyok rakhmat, dan Ulôn Lôn bri rasa gaséh ubak ureuëng nyang Lôn tem bri rasa gaséh."
- ¹⁶ Ngon lagée nyan keuputosan Allah nyan bukon kheueh meugantueng ateueh keurilaan manusia atawa ateueh useuha manusia, teuma ateueh keugét até Allah mantong ateueh ureuëng-ureuëng nyang geupiléh nyan.
- ¹⁷ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah meufeureuman ubak Raja Nanggroe Meusé, 'Ulôn peujeuet gata keuraja teuma saboh meukeusut nyoe mantong, na kheueh mangat ngon gata, Ulôn kutunyok keukuasaan Lôn dan teupeujeuet nan Ulôn meusyeuhu bansigom donya.' "
- ¹⁸ Ngon lagée nyan, Allah na gaséh sayang ateueh sidroe-droe ureuëng, meunyo Allah geukeuheundak nyang lagée nyan. Dan lé Allah teupeusabab sidroe-droe ureuëng jeuet kreueh ulée, meunyo Allah geulakée lagée nyan.
- ¹⁹ Ngon lagée nyan, Gata teuma tapeugah ubak ulôn, "Meunyo meunan pakon mantong geupeusalah manusia? Kon kheueh hana meusidroe manusia pih nyang hase jitam keuheundak Allah?"
- ²⁰ Teuma Syedara! Gata na kheueh manusia biasa. Dan hana jeuet Gata seuôt bak Po teu Allah! Peu kheueh jeuet pot bungöng jitanyong bak nyang peugét jih, "Keupeue gata peugét ulôn lagée nyoe?"
- ²¹ Kon kheueh ureuëng nyang peugét pot bungöng nyan na hak jipeugét tanoh kliet nyan ban galak droe jih? Nibak saboh geucah tanoh kliet, ureuëng nyan na hak jipeugét dua macam pot bungöng: saboh nyang gét, dan nyang laén kureueng gét.
- ²² Meunan cit teuma nyang geupeugét lé Allah. Gobnyan na niet keuneuk peuleumah beungéh geuh dan geupeuleumah kuasa Gobnyan. Teuma Gobnyan saba ateueh awaknyan nyang harôh teuhuköm sabab jipeujeuet Gobnyan teumeureuka.
- ²³ Meunan cit Allah na niet keuneuk peuleumah nibak geutanyoe bahgia nyang meulimpah ruah nyang geuro ateueh geutanyoe nyang geugaséh. Tanyoe ka geupeu siab keutateurimong keubahgiaan nyan.
- ²⁴ Tanyoe kheueh nyang ka geutawök, kon mantong nibak bansa Yahudi, teuma meunan cit ateueh bansa laén.
- ²⁵ Sabab lam kitab Nabi Hosea, Allah meufeureuman, "Ureuëng-ureuëng nyang kon umat Lôn, teuma Lôn peugah 'Umat Lôn', Bansa nyang hana Ulôn gaséh, teuma Lôn peugah 'Geunaséh Ulôn',

- ²⁶ Dan bak teumpat nyang jipeugah bak ureuëng, 'Gata kon umat Lôn,' nibak teumpat nyan ureuëng-ureuëng teuma teupeugah aneuëk-aneuëk Allah nyang udeb."
- ²⁷ Nabi Yesaya geupeugah ngon teugaih keuhai bansa Israel lagée nyoe, "Bah kheueh bansa Israel nyan jai jih lagée anoe lam laôt, teuma cit bacut nyang teuma seulamat; 28 sabab Tuhan sigra geupeu rhot huköman ateueh asoe donya."
- ²⁹ Dan Nabi Yesaya geupeugah lom lagée nyoe, "Seukira jih Allah Nyang Mahakuasa hana geutinggi nibak geutanyoe keuturonan, ka pasti tanyoe banmandum ka jeuet lagée Sodom dan Gomora."
- ³⁰ Ngon lagée nyan, keusimpolan na kheueh lagée nyoe: Bansa-bansa laén nyang kon bansa Yahudi hana jiuseuha mangat hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom teuma. Teuma sabab awaknyan jimeuiman, teuma Allah geupeujeuet hubongan awaknyan ngon Gobnyan jeuet keugét lom teuma.
- ³¹ Teuma, di ureuëng-ureuëng Yahudi sabe jiuseuha jitaát ubak huköm mangat hubongan jih ngon Allah jeuet keugét lom. Teuma awaknyan teutab hana meuhase.
- ³² Pakon awaknyan hana meuhase? Sabab awaknyan nyang jipeubuet nyan rot meuiman ubak Po teu Allah, teuma rot useuha awaknyan keudroe. Teuma awaknyan laju reubah meugantoh bak "Batée meugantoh".
- ³³ Keuhai batéenyman lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Simah kheueh nyoe: Di Sion ka Lôn keubah saboh batée nyang teuma jeuet keuakibat ureuëng meugantoh; na kheueh saboh batée rayeuk nyang jeuet keuakibat ureuëng reubah. Teuma ureuëng nyang meuiman ubak Gobnyan hana teuma keucewa."

CHAPTER 10

Syedara-syedara! Ulôn meucen that-that mangat bansa ulôn nyoe teupeuseulamat. Dan ulôn biet-biet meudoá ubak Allah keu awaknyan.

- ² Ulôn kujeuet peugah bahwa awaknyan meuseumangat that meungabdi ubak Allah. Teuma seumangat awaknyan hana ngon dasai peungeutahuan nyang teuka nibak Allah.
- ³ Awaknyan hana jiteupeue cara Allah geupeujeuet hubongan manusia ngon Gobnyan gét lom teuma. Dan sabab awaknyan jikeuneuk seutôt cara jih keudroe, teuma awaknyan hana tundok ubak cara nyang geutunyok lé Allah.
- ⁴ Huköm agama ka geupeu peunoh lé Almaseh. Ngon lagée nyan tieb-tieb ureuëng nyang meuiman ubak Almaseh, hubongan jih ngon Allah jeuet keu gét lom teuma.
- ⁵ Nabi Musa geutuléh bahwa ureuëng nyang meugét ngon Allah ngon dasai jih huköm agama, ureuëng nyan teuma udeb sabab jih taát ubak huköm agama nyan.
- ⁶ Teuma keuhai cara ureuëng jimeugét ngon Allah ngon dasai jih meuiman ubak Allah, lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Bék gata peugah lam até gata, 'Soe kheueh nyang tamong lam syeuruga?' (makna teupeutleun Almaseh),
- ⁷ atawa, 'Soe kheueh nyang teuma treun lam donya ureuëng maté?' (makna jih teuangkat Almaseh geuék nibak maté)."
- ⁸ Meukeusut jih na kheueh lagée nyoe, "Haba nibak Po teu Allah nyan rab that ngon gata; lam babah gata dan lam até gata." Nyan kheueh haba nyang kamoe peumaklum; haba nyan na kheueh bahwa ureuëng harôh meuiman.
- ⁹ Sabab meunyoe Gata tapeubeuna ngon babah gata bahwa "Isa nyan Tuhan", dan Gata peucaya lam até teuh bahwa Allah ka geupeu udeb Isa nibak maté, ngon lagée nyan Gata teuma seulamat.
- ¹⁰ Sabab ngon até jih ureuëng meuiman, sampoe Allah geuteurimong jihnyan sibagoe

ureuëng nyang jimeugét ngon Allah. Dan ngon babah jih ureuëng meungaku, sampoe jihnyan teupeuseulamat.

¹¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ureuëng nyang meuiman hana geubri keucewa."

¹² Hainyan teutab keunong ateuh mandum ureuëng, sabab hana bida jih ureuëng Yahudi ngon ureuëng bansa laén. Allah nyang sidroe nyan na kheueh Tuhan keu mandum ureuëng. Gobnyan geubri beureukat nyang meulimpah ruah keu mandum manusia nyang jilakée tulông ubak Gobnyan.

¹³ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Mandum ureuëng nyang jimeulakée ubak Tuhan, teuma geubri seulamat."

¹⁴ Teuma pakriban kheueh ureuëng hase jitawök ubak Tuhan meunyoe awaknyan gohlom meuiman? Dan pakriban kheueh awaknyan jeuet jimeuiman ubak Tuhan, meunyoe awaknyan gohlom jideungoe keuhai Gobnyan? Meunan cit, pakriban awaknyan jeuet jideungoe keuhai Tuhan, meunyoe hana nyang peurunoe?

¹⁵ Dan pakriban kheueh ureuëng hase jiba haba nyan meunyoe ureuëng nyan hana teuyue jak? Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Keubit that jroh jih jiteuka ureuëng-ureuëng nyang ba Haba Gét nibak Allah!"

¹⁶ Teuma hana mandum ureuëng jiteurimong Haba Gét nyan. Sabab Nabi Yesaya na geupeugah lagée nyoe, "Tuhan, soe kheueh nyang patéh bak haba kamoe?"

¹⁷ Nyang kheueh sabab jih manusia jeuet jipaté watée jideungoe haba, dan haba nyang jideungoe sabab na nyang peusampoe keuhai Almaseh.

¹⁸ Teuma ulôn tanyong: Peu kheueh keubiet awaknyan gohlom jideungoe haba nyan? Pasti ka jideungoe! Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Su awaknyan ka meugeunta bansigom donya, tutoe haba awaknyan ka trok sampoe bak ujong bumoe."

¹⁹ Ulôn tanyong lom: Peu kheueh bansa Israel gohlom jiteupeue? Bah kheueh teumanyong nyan phon-phon that geujaweueb lé Nabi Musa, Nabi Musa geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah, 'Ulôn Lôn peujeuet gata picék até ateuh bansa nyang bukon umat dan Ulôn peujeuet gata beungéh keu saboh bansa nyang bangai.' "

²⁰ Nabi Yesaya leubeh geujeuet lom geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah, 'Ureuëng-ureuëng nyang hana jimita Ulôn ka meurumpok ngon Lôn; dan Ulôn peuleumah droe Ulôn bak awaknyan nyang hana jitanyong keuhai Ulôn.' "

²¹ Teuma keuhai bansa Israel Nabi Yesaya geupeugah lagée nyoe, "Meunoe kheueh feureuman Allah, 'Sipanyang uroe Ulôn sunyueng jaroe Lôn ubak saboh bansa nyang kreueh ulée dan hana taát.' "

CHAPTER 11

Ulôn teumanyong: Peu kheueh Allah ka geuböih umat geuh keudroe? Teuntée hana! Ulôn keudroe ureuëng Israel keuturonan nabi Ibrahim, dan nibak sukée Benyamin.

² Hana! Allah hana geuböih umat Gobnyan nyang ka geupiléh yoh awaikon. Syedara keudroe tateupeue peue nyang na teutuléh lam Alkitab keuhai Ilyas, watée gobnyan geujak gadu soai Israel ubak Allah. Ilyas geupeugah lagée nyoe,

³ "Tuhan, ureuëng-ureuëng ka jipoh maté bubena nabi-nabi Droeneueh dan jipeuhanco bubena teupat keureubeuen peuseumahan keu Droeneueh. Tinggai lôn sidroe nyang awaknyan pih jikeuneuk peumaté teuma."

⁴ Peu kheueh jeunaweueb Allah ubak Ilyas? Allah geujaweueb, "Ulôn ka Lôn keubah tujoh ribée droe keu Lôn keudroe. Awaknyan gohlom na nyang seumah Dewa Baal."

⁵ Meunan cit bak saát nyoe: Na ngon jeumeulah bacut ureuëng nyang ka geupiléh lé Allah sabab rakhmat Gobnyan.

⁶ Gobnyan geupiléh awaknyan ngon dasai rakhmat geuh dan bukon lé dasai buet awaknyan. Sabab meunyoé nyang geupiléh lé Allah nyan ngon dasai buet manusia, teuma rakhmat Allah nyan bukon le rakhmat nyang seujati.

⁷ Teuma, pakriban? Umat Israel hana meuteumé nyang jimita. Nyang meuteumé na kheueh sigolongan ubit ureuëng-ureuëng nyang ka geupiléh lé Allah. Nyang laén mandum ka jeuet keu ureuëng kreueh ulée ubak panggelan Allah.

⁸ Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Allah geupeujeuet até dan pikeran awaknyan jeuet keu batat; dan trok saátnyoe mata awaknyan hana deuh jikeumalon dan punyueng awaknyan hana jeuet jimeudeungoe."

⁹ Nabi Daud pi na geupeugah lagée nyoe, "Bah kheueh khanuri-khanuri nyang awaknyan peuna jeuet keupeurangkab awaknyan keudroe, dan uruek, teumpat awaknyan rhot dan hanco!

¹⁰ Bah kheueh pandangan awaknyan jeuet keuseupôt mangat awaknyan hana jeuet jimeungieng; dan bah kheueh awaknyan jeuet keu bungkôk siumu masa."

¹¹ Ulôn tanyong lom: Watée ureuëng Yahudi reubah, peu kheueh nyan na mangat awaknyan hanco? Sagai-sagai hana! Teuma sabab awaknyan meudesya, teuma bansa laén geupeu seulates, ngon lagée nyan ureuëng Yahudi jeuet keu bingiek até keu bansa laén.

¹² Sabab bansa Yahudi meusalah dan hana jitem seutôt peurintah Allah, teuma bansa-bansa laén geubri beureukat lé Allah. Peue teuklom meunyoé hubungan bansa Yahudi ngon Allah jeuet keu gét lom teuma; teuntée leubeh rayeuk lom beureukat nyang geubri lé Allah!

¹³ Jinoenyoe bah kheueh ulôn meututoe keu Syedara-syedara nyang kon Yahudi! Nyang ka nyoe, sibagoe rasui keu bansa-bansa nyang kon Yahudi, ulôn that-that lôn seuôn manyang tugaih-tugaih ulôn.

¹⁴ Ulôn meuharab lôn teumé peuteuka bingiek até lé bansa lôn keudroe, ngon jalan nyan meuteumé ulôn peuseulates bacut nibak ladum lamkawan awaknyan.

¹⁵ Sabab awaknyan geutulak lé Allah, ngon lagée nyan hubungan donya ngon Allah jeuet keu gét lom teuma; peuteuk lom meunyoé awaknyan geuteurimong lé Allah! Ka teuntée nyan saban cit lagée ureuëng maté ka udeb lom teuma!

¹⁶ Meunyoé saboh ruti nyang phon ka teubri ubak Allah, nyan saban cit banmandum ruti nyan ka teubri keu Po teu Allah. Dan meunyoé ukeue kayée atra Allah, nyan saban cabeueng-cabeueng kayée nyan atra Allah cit teuma.

¹⁷ Ladum nibak cabeueng-cabeueng bak zaiton -- na kheueh ureuëng-ureuëng Yahudi -- ka teureupang. Dan bak inciek teureupang nyan teucangkok bak zaiton nyang kleuet, na kheueh Syedara-syedara nyang kon Yahudi. Syedara teucangkok nibak nyan mangat Syedara neurasa mandum nyang gét nibak udeb rohani ureuëng-ureuëng Yahudi.

¹⁸ Ngon sabab nyan bék kheueh gata anggab enteng keu awaknyan nyang ka teureupang lagée cabeueng nyan. Gata harôh taingat bahwa gata na kheueh cabeueng mantong. Dan kon cabeueng nyang teubri makheun keu ukeue, teuma ukeue nyang teubri makheun keu cabeueng.

¹⁹ Teuma Gata tapeugah, "Nyoe, teuma cabeueng-cabeueng nyan harôh teukoh mangat jeuet lôn cangkok nibak bak kayée nyan!"

²⁰ Nyan keubiet beutôi. Teuma awaknyan teutiek sabab awaknyan hana meuiman, digata geuteurimong sabab Gata tameuiman. Ngon lagée nyan bék kheueh Gata jeuet

keusombong ngon na lagée nyan; nyang sibeuna jih Gata harôh na rasa teumakot.

21 Sabab meunyo Allah hana meuras gaséh keu geutiek ureuëng Yahudi nyang lagée cabeueng-cabeueng aseuli nyan, bék tasangka Gobnyan teuma meuras gaséh keu geutiek Gata!

22 Ngon lagée nyan disinoe deuh takalon padub na jroh jih Allah dan padub na kreueh jih Gobnyan. Gobnyan geupeubuet nyang kreueh ateueh awaknyan nyang meudesya, teuma Gobnyan gét até ateueh Gata -- asai Gata teutab udeb nibak jroh Gobnyan. Meunyo hana, Gata teuma geuböih.

23 Dan keuhai ureuëng-ureuëng Yahudi nyan, meunyo awaknyan jipiôh jimeusikeub hana meuman; awaknyan geuteurimong lom teuma; sabab Allah na kuasa keu geuteurimong awaknyan jigisa.

24 Gata kon asai jih nibak bansa Yahudi na kheueh saban lagée cabeueng nibak bak zaiton nyang kleuet. Ngon lagée nyan, meunyo Gata, meulawan ngon sifeuet Gata, jeuet teucangkok ateueh bak kayée zaiton nyang aseuli, peuteuk lom ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyang teubôh miseue ngon cabeueng-cabeueng bak kayée zaiton aseuli nyan. Ka teuntée leubeh mudah lom nibak Po teu Allah keu geupeuriwang awaknyan ateueh bak kayée zaiton awaknyan keudroe.

25 Syedara-syedara! Ulôn harab bék na nibak gata ka gata teupeue banmandum. Sabab na saboh hai nyang geulakée lé Allah, teuma gohlom jiteupeu lé manusia. Dan ulôn meuheuet hainyo beugata teupeue; hai nyan na kheueh lagée nyoe: Ladum lam kawöm ureuëng Yahudi jimeukreueh ulée, teuma sikeub jih nyang lagée nyan sampoe jeumeulah ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyang teuka ubak Allah ka leungkab.

26 Meunan kheueh mandum ureuëng Yahudi teuma seulamat. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Raja nyang ba seulamat teuka nibak Sion; Gobnyan teuma geusampôh banmandum buet nyang jeuhet nibak keuturonan Nabi Yakub.

27 Ulôn Lôn ikat peujanjian nyoe ngon awaknyan bak watée Ulôn peumamphon bubena desya-desya awaknyan." **28** Sabab ureuëng Yahudi hana jitem teurimong Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah, ngon lagée nyan awaknyan ka jeuet keumusoh Allah; dan nyan ka jeuet keuturonan nibak Syedara nyang kon Yahudi. Teuma sabab piléhan Allah, ureuëng-ureuëng Yahudi nyan teutab geugaséh lé Allah deumi indatu awaknyan.

29 Sabab meunyo Allah geupiléh gob dan geubri beureukat keu ureuëng nyan, Allah hántom na geutarek lom peue nyang ka geupeubuet nyan.

30 Yoh watée ilée gata hana taát ubak Allah. Teuma bak watée nyoe Allah ka geupeugah bahwa gata beubaih nibak mandum buet nyang salah, sabab ureuëng-ureuëng Yahudi hana taát.

31 Meunan cit teuma ngon ureuëng-ureuëng Yahudi nyan. Jinoenyoe awaknyan hana taát ubak Allah, mangat gata geupeugah beubaih nibak buet salah. Teuma singoh awaknyan pih teuma geupeugah beubaih nibak buet nyang salah.

32 Sabab Allah ka geupeubiyeu banmandum umat manusia kajikuasa lé hana taát, mangat Gobnyan jeuet geupeuleumah gaséh sayang Gobnyan ubak awaknyan banmandum.

33 Keubiet hebat that keukayaan Allah! Keubiet rayeuk that keubijaksanaan dan iéleumé Gobnyan! Soe kheueh nyang hase jiseulidek peue-peue nyang ka geucok keuputosan? Soe kheueh nyang hase jimuphom cara-cara Gobnyan mubuet?

34 Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Soe kheueh nyang teupeue pikeran Tuhan? Soe kheueh nyang hase jibri naseuhat ubak Gobnyan?

35 Soe kheueh nyang ka lheueh jibri sapeue-sapeue ubak Tuhan sampoe jeuet jituntot bila

jih?"

³⁶ Allah nyang cebta peue-peue mantong nyang na. Banmandum nyan asai jih nibak Allah dan na kheueh keu Po teu Allah. Teupujoe kheueh Allah siumu masa. Amin.

CHAPTER 12

Syedara-syedara! Allah biet that-that jroh ateueh geutanyoe. Nyang kheueh sabab jih ulôn meulakée ngon meuharab that mangat gata tapeuseumah droe gata sibagoe keureubeuen udeb nyang khusus keu Allah dan nyang that-that teupeugalak até Gobnyan. Lébadat gata ubak Allah nyang sibeuna jih nyang kheueh lagée nyan.

² Bék gata seutôt atoran-atoran donya nyoe. Peubiyeu mantong Allah geupeujeuet pribadi gata jeuet keu barô, mangat gata meu-ubah. Ngon na lagée nyan gata hase tateupeue keuheundak Allah -- na kheueh peue nyang jroh nyang jeuet keu galak até Gobnyan dan nyang sampoereuna.

³ Po teu Allah ka geubri anugeurah ubak ulôn. Nyang kheueh sabab jih ulôn bri naseuhat keu Gata mandum: Bék kheueh meurasa droe leubeh manyang nibak nyang sibeuna jih. Bah kheueh gata ngieng keuadaan droe gata ngon até nyang miyueb; maséng-maséng jinilai droe jih meunurot keumampuan nyang geubri lé Allah ubak gobnyan ngon sabab gobnyan meuiman ubak Isa.

⁴ Tuboh geutanyoe na anggota nyang jai sileupah. Tieb-tieb anggota na tugaih jih maséng-maséng keudroe.

⁵ Meunan cit ngon geutanyoe. Bah pi tanyoe mandum nyoe jai that, teuma tanyoe teutab saboh tuboh sabab tanyoe meusaboh ngon Almaseh. Dan tanyoe maséng-maséng na hubungan sidroe ngon nyang laén sibagoe anggota nyang saboh tuboh.

⁶ Geutanyoe maséng-maséng na karonya-karonya peulayanan nyang meulaén-laén. Banmandum karonya geubri lé Allah keu geutanyoe meunurot rakhmat Gobnyan. Ngon sabab nyan tanyoe harôh tapeuguna karonya-karonya nyan. Ureuëng nyang na karonya keu jipeusampoe haba nibak Po teu Allah, ureuëng nyan harôh jipeusampoe haba nibak Allah nyan meunurot keumampuan nyang na nibak jih nyan.

⁷ Ureuëng nyang na karonya keu jitulông ureuëng laén, harôh biet-biet jitulông ureuëng laén. Ureuëng nyang na karonya keu jeuet keu gurée, harôh biet-biet jipeubeuet ureuëng laén.

⁸ Ureuëng nyang na karonya keu jipeu ék seumangat ureuëng laén, harôh biet-biet jibri seumangat keu ureuëng laén. Ureuëng nyang na karonya keu jibri keu ureuëng laén peue nyang na bak jihnyan, bah jipeubuet nyan ngon murah até seucara wajar. Ureuëng nyang na karonya keu jeuet keupeumimpén, harôh biet-biet jeuet keupeumimpén. Ureuëng nyang na karonya keu jibri gaséh sayang keu ureuëng laén, harôh jipeubuet nyan ngon mangat até.

⁹ Gaséh kheueh ngon até nyang ikhlaih. Banci kheueh ubak nyang jeuhet, dan mumat kheueh ubak peue nyang gét.

¹⁰ Bah kheueh Syedara banmandum saléng lam gaséh sayang sidroe ngon nyang laén ngon biet-biet meusra lagée ureuëng-ureuëng nyang meusyedara lam saboh keuluwarga, dan bah kheueh gata saléng awai tabri horeumat.

¹¹ Mubuet kheueh ngon biet-biet jumôt. Bék beu oe. Mubuet kheueh keu Tuhan ngon seumangat nibak Roh Allah.

¹² Bah kheueh Syedara meuharab ubak Tuhan ngon até nyang geumbira, saba kheueh watée meuteumé sosah, dan khususék kheueh watée meudoá.

- ¹³ Tulông kheueh tabri beuseb keu ureuëng Kristen nyang laén dan sambot kheueh syedara-syedara nyang seuiman nyang hana Gata turi, ngon galak até lam rumoh gata.
- ¹⁴ Lakée kheueh ubak Po teu Allah mangat Gobnyan geubri beureukat keu ureuëng-ureuëng nyang keujam ateueh gata. Keubiet syedara, lakée kheueh ubak Allah mangat geubri beureukat keu awaknyan, bék gata seurapa.
- ¹⁵ Meugeumbira kheueh ngon ureuëng-ureuëng nyang geumbira, dan gata mo ba-e kheueh ngon ureuëng nyang mo ba-e.
- ¹⁶ Udeb kheueh lam rukon sidroe ngon nyang laén. Bék kheueh na sikeub manyang até, teuma peusanteut kheueh droe gata ngon ureuëng nyang miyueb keududuekan jih. Bék anggab droe leubeh carông nibak nyang sibeuna jih.
- ¹⁷ Meunyoé na ureuëng jipeubuet jeuhet ateueh gata, bék kheueh gata balaih ngon nyang jeuhet. Peubuet kheueh peue nyang jianggab gét lé mandum ureuëng.
- ¹⁸ Nibak blaih gata, meu-useuha kheueh pakriban cara keu udeb damé ngon mandum ureuëng.
- ¹⁹ Syedara-syedara lôn! Bék kheueh sagai-sagai gata balaih dam, bah kheueh Po teu Allah nyang huköm. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ulôn kheueh nyang balaih. Ulôn nyang huköm jihnyan, feureuman Tuhan."
- ²⁰ Sikeubiet jih, meunyoé musoh gata deuek, gata bri kheueh makheun; dan meunyoé jih nyan grah, gata bri kheueh ié. Sabab ngon gata peubuet lagée nyan, Gata ka tapeujeuet jihnyan malée.
- ²¹ Bék kheueh gata peubiyeu droe gata jipeutaloe lé nyang jeuhet, teuma bah kheueh Gata peutaloe nyang jeuhet ngon nyang get.

CHAPTER 13

Tieb-tieb ureuëng museuti taát bak peumeurintah, sabab hana peumeurintah nyang hana meuteumé keukuasaan nibak Allah. Dan peumeurintah nyang na bak saát nyoe, jipeujak keukuasaan jih ateueh peurintah nibak Allah.

² Nyang kheueh sabab jih ureuëng nyang lawan peumeurintah saban cit jilawan peue nyang ka geupeunteuntée lé Allah. Dan ureuëng nyang peubuet lagée nyan teuma jiteurimong huköman.

³ Sabab, ureuëng nyang jipeubuet nyang jroh hana peue jitakot keu peumeurintah. Teuma ureuëng nyang peubuet jeuhet nyang teumakot. Meunyoé Gata meukeusut bék teumakot keu peumeurintah, Gata harôh tapeubuet nyang jroh, ngon lagée nyan Gata teuma teupujoe.

⁴ Sabab peumeurintah na kheueh hamba Allah nyang mubuet keu jroh gata. Teuma meunyoé Gata tapeubuet jeuhet, keubiet that Gata harôh takot keu peumeurintah, sabab bukon mantong sia-sia jimeukuasa keu jihuköm manusia. Peumeurintah nyan na kheueh hamba Allah, nyang peurhot huköman Allah ateueh ureuëng-ureuëng nyang jipeubuet jeuhet.

⁵ Nyang kheueh sabab jih Gata harôh taát keu peumeurintah -- bukon mantong sabab Gata hana tatem teuhuköm, teuma sabab su até nurani gata.

⁶ Nyang kheueh teuma alasan jih pakon Gata tabayeue impak, sabab peumeurintah na kheueh peugawée Allah nyang peujak tugaih khusus nyoe.

⁷ Ngon lagée nyan, bayeue kheueh bak peumeurintah peue nyang wajéb Gata bayeue. Bayeue kheueh impak, meunyoé atra nyan harôh Gata bayeue, dan bayeue kheueh cukée, meunyoé gata harôh tabayeue cukée. Hareuga kheueh awaknyan nyang harôh

tahareuga dan horeumat kheueh awaknyan nyang harôh tahoreumat.

⁸ Bék kheueh meu-utang peue mantong bak soe mantong, seulaén meu-utang gaséh ubak sidroe ngon nyang laén. Sabab ureuëng nyang jigaséh sabe manusia, ka jipeupeunoh mandum huköm Nabi Musa.

⁹ Sabab huköm agama Yahudi, na kheueh: Bék meumukah, bék seumupoh maté, bék ceumeucue, bék galak keu atra gob; banmandum nyan meusajan-sajan ngon huköm-huköm nyang laén, ka teupeusaho jeuet keu saboh huköm mantong, atranyan na kheueh, "Gaséh kheueh sabe keudroe-droe gata manusia lagée gata gaséh droe gata keudroe."

¹⁰ Ureuëng nyang jigaséh keu ureuëng laén, hana teuma jipeubuet jeuhet ateueh ureuëng nyan. Ngon lagée nyan ureuëng nyang ka jigaséh sabe keudroe-droe jih na kheueh ka jipeupeunoh banmandum syarat huköm agama.

¹¹ Seulaén nibak mandum nyan gata tateupeue bahwa watée nyoe saát jih nibak gata keu gata beudôh nibak teupat éh. Sabab, watée jih keu geutanyoe keu geupeu seulamat ka rab that saát nyoe nibak watée geutanyoe phon that tameuiman.

¹² Malam ka jula; dan sikeujab teuk ka beungoh. Ngon lagée nyan, bah kheueh tapiôh tapeubuet buet-buet nyang seupôt. Tanyoe harôh tapeuleungkab droe geutanyoe ngon sinjata-sinjata trang.

¹³ Tanyoe harôh tapeubuet hai-hai nyang teuhoreumat lagée nyang jipeubuet lé gob bak watée uroe; bék na pesta pora nyang keulewat bataih, atawa mabök-mabök. Bék peubuet buet nyang cabui, atawa meupi-e hana sopan. Bék meulo, atawa bék picék até.

¹⁴ Bah kheueh Tuhan Isa Almaseh nyang peuteuntée peue nyang harôh gata peubuet. Dan bék kheueh gata seutôt tabiát manusia nyang meudesya keu teupeupuih hawa nafeusu.

CHAPTER 14

Ureuëng nyang hana yakén keupeue nyang jipeucaya nyan harôh jiteurimong ngon gét diteungoh-teungoh Gata. Bék gata meudakwa ngon ureuëng nyan keuhai peundirian-peundirian jih nyan.

² Na ureuëng nyang meupeundirian bahwa jihnyan jeuet jipajoh peue mantong. Teuma na ureuëng laén nyang leumoh keuyakénan jih; nyang jirasa nibak ureuëng nyan bahwa nyang jeuet jipajoh teuma gulée-gulée mantong.

³ Ureuëng nyang makheun peue mantong bék kheueh jianggab hina ateueh ureuëng nyang makheun peunajoh nyang ka teuntée mantong; dan ureuëng nyang makheun peunajoh nyang ka teupeuteuntée mantong, bék kheueh jipeusalah ureuëng nyang makheun peue-peue mantong, sabab Allah ka geuteurimong jih nyan.

⁴ Soe kheueh Gatanyan sampoe Gata peusidang namiet ureuëng laén? Aléh namiet nyan reubah atawa hana, nyan na kheueh urosan po jih. Dan keubiet namiet nyan teuma teudong cot, sabab Tuhan hase geupeujeuet namiet nyan teudong cot.

⁵ Na ureuëng nyang meurasu siroe nyang ka jipeuteuntée leubeh peunteng nibak uroe-uroe laén, teuma lé ureuëng laén jianggab bahwa uroe-uroe nyan saban hana meubeda. Peubiyeu mantong maséng-maséng ureuëng jipeuteuntée peundirian jih keudroe.

⁶ Ureuëng nyang peupeunteng uroe-uroe nyang ka jipeuteuntée, ureuëng nyan jipeubuet meunan keu jihoreumat Tuhan. Ureuëng nyang pajoh peue-peue mantong, jipeubuet meunan keu jihoreumat Tuhan, sabab jih nyan meusukoe ubak Allah ateueh peunajoh nyan. Meunan cit teuma keu ureuëng nyang jimakheun peunajoh nyang ka jipeuteuntée mantong; ureuëng nyan pih jihoreumat Tuhan dan jilakée syukoe ubak Po teu Allah.

- ⁷ Hana meusidroë pih nibak geutanyoe nyang udeb keudroe tanyoe keudroe; dan meusidroë pih nibak geutanyoe nyang maté keugeutanyoe keudroe.
- ⁸ Meunyoe tanyoe udeb, tanyoe udeb keu Tuhan. Dan meunyoe tanyoe maté, tanyoe pih maté keu Tuhan. Ngon lagée nyan, udeb atawa maté tanyoe na kheueh milék Tuhan.
- ⁹ Almaseh ka maté dan udeb lom teuma. Nyang kheueh sabab jih Gobnyan jeuet keu Tuhan keu ureuëng-ureuëng nyang udeb meunan cit keu ureuëng-ureuëng nyang ka maté.
- ¹⁰ Ngon lagée nyan, Syedara-syedara! Keupeue guna jih gata peusalah syedara gata nyang saboh iman? Dan keupeue guna jih gata anggab jih nyan hina? Tanyoe banmandum teuma tameuhadab Allah keu geuadili.
- ¹¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Nyang sibeuna jih," feureuman Tuhan, "tieb-tieb ureuëng teuma jiseumah sujut dikeue Ulôn; dan tieb-tieb ureuëng teuma jipeubeuna bahwa Ulôn nyoe kheueh Allah."
- ¹² Ngon lagée nyan tanyoe maséng-maséng harôh tapeutanggong jaweueb peue mantong nyang tapeubuet ubak Po teu Allah.
- ¹³ Ngon sabab nyan bék kheueh geutanyoe saléng tapeusalah. Dan useuha kheueh mangat gata bék tapeubuet peue-peue mantong nyang jeuet keusabab sidroe syedara gata saboh iman teugoda dan meudesya.
- ¹⁴ Sabab ulôn meusaboh ngon Tuhan Isa, ulôn keubiet kupatéh that bahwa hana meusapeue pih nyang bak dasai jih najih; teuma hai nyan najih nibak sidroe-droe ureuëng, meunyoe ureuëng nyang jianggab nyan najih.
- ¹⁵ Teuma meunyoe ngon peue nyang Gata makheun, sidroe syedara gata saboh iman jipeusakét até jih, ngon lagée nyan Gata hana lé gata peubuet nyang dasai jih nibak gaséh. Meunyoe Almaseh ka maté keue sidroe-droe ureuëng, bék kheueh gata peubiyeu ureuëng nyan jipeurusak lé peue nyang Gata makheun.
- ¹⁶ Nyang kheueh sabab jih bék kheueh gata peubiyeu peue nyang gét nibak gata, jianggab hana gét bak ureuëng laén.
- ¹⁷ Sabab meunyoe Allah geupeurintah udeb sidroe-droe ureuëng, peue nyang jeuet jimakheun atawa jijieb, hana peunteng lé. Nyang peunteng na kheueh bahwa ureuëng nyan jiturot keuheundak Allah, jirasa até nyang teunang dan jiteurimong suka cita nyang geubri lé Roh Allah.
- ¹⁸ Ureuëng nyang peutimang Almaseh ngon cara lagée nyan, ureuëng nyan ka jipeumangat até Allah, dan jihareuga lé ureuëng-ureuëng laén.
- ¹⁹ Sabab nyan tujuan tanyoe bah kheueh sabe keu hai-hai nyang teucebta keurukonan dan saléng tapeudong.
- ²⁰ Bék kheueh sampoe, sabab soai peunajoh, Gata peureulôh peue nyang ka geupeubuet lé Allah. Peue mantong peunajoh beutôi haleue keuteupajoh; teuma meunyoe peue nyang Gata pajoh jeuet keusabab ureuëng laén meudesya, ngon lagée nyan Gata ka salah.
- ²¹ Leubeh gét bék gata pajoh eungkot sie atawa gata jieb ié anggô atawa gata peubuet peue mantong meunyoe lé buet nyan jeuet keusabab syedara seuiman rhot bak desya.
- ²² Bah kheueh peue nyang Gata peucaya nyan, Gata peubuet dikeue Allah mantong keu Gata keudroe. Ureuëng nyang hana alasan keumeurasa droë jih meusalah ateueh peue nyang jianggab nyan beutôi, ureuëng nyan mubahgia.
- ²³ Teuma ureuëng nyang meurasa waih-waih keu jimakheun sipeue-peue, óh lheueh nyan atra nyan jipajoh cit, ureuëng nyan geupeusalah lé Allah; sabab ureuëng nyan hana jipeubuet meunurot keuyakénan jih keuhai peue nyang beuna dan peue nyang salah. Dan peue nyang jipeubuet ngon hana keuyakénan na kheueh desya.

CHAPTER 15

Tanyoe nyang biet-biet yakén ateueh peue nyang tapeucaya, harôh kheueh beurayeuk saba keuhai hánjitem lé ureuëng nyang leumoh keuyakénan jih. Bék kheueh tanyoe tapeumangat droe teuh mantong.

² Nyang biet jih tanyoe maséng-maséng harôh tapeumangat até ateueh sabe syedara tanyoe keudroe keu keugét jih, mangat keuyakénan jih meutamah kong.

³ Sabab Almaseh pih hana geupike keumangat droegeuh keudroe. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Peue mantong hinaan nyang jipeukeue ateueh Gata ka rhot ateueh ulôn."

⁴ Banmandum nyang na teutuléh lam Alkitab na kheueh keu teupurunoe tanyoe. Sabab peungajaran nyang tateurimong lam Alkitab nyan teupeujeuet tanyoe meutamah tabah dan teuga ngon lagée nyan tanyoe jeuet meuharab ubak Allah.

⁵ Seumoga Allah, nyang bri keutabahan dan hiboran keumanusia, geutulông gata keu udeb ngon si até, teuseutôt teuladan Isa.

⁶ Ngon si até Gata banmandum meusajan-sajan jeuet tapujoe Allah, Bapak Tuhan geutanyoe Isa Almaseh.

⁷ Ngon sabab nyan bah kheueh Gata mandum tateurimong sidroe ngon nyang laén ngon seumangat mangat até, saban lagée Almaseh nyang geuteurimong gata keu teupujoe Allah.

⁸ Sabab, ingat kheueh, Almaseh ka geulayani ureuëng Yahudi sibagoe geutunyok bahwa Allah seutia bak geupeu peunoh peue-peue nyang ka geupeue janji ubak indatu tanyoe.

⁹ Lé Isa cit teuma geupeujeuet bansa-bansa laén jipeumulia Po teu Allah sabab gét até geuh ubak awaknyan. Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Sabab nyan ulôn kupajoe Droeneueh lamkawan bansa-bansa, ulôn kumeulagu puja ngon pujoe keunan Droeneueh."

¹⁰ Na lom teutuléh lagée nyoe, "Meugeumbira kheueh meusajan umat Allah nyang teupiléh, he bansa-bansa!"

¹¹ Dan nyoe lom, "Pujoe kheueh Allah, he banmandum bansa, bah kheueh banmandum ureuëng jipujoe Gobnyan!"

¹² Dan nyoe teuma nyang geupeugah lé Nabi Yesaya, "Nibak keuturonan Isai teuka sidroe ureuëng nyang teuma mat peurintah ateueh bansa-bansa; ubak Gobnyan kheueh bansa-bansa nyan jimeuharab."

¹³ Allah na kheueh tempat gata meuharab. Seumoga Gobnyan geugaséh até gata ngon sigala suka cita dan seujahteura sabab gata meuiman ubak Gobnyan, mangat kuasa Roh Allah gata maken meuharab ubak Allah.

¹⁴ Syedara-syedara! Ulôn yakén that bahwa jai that nyang gét na nibak gata. Gata pih tateupeue peue-peue mantong dan hase tapeurunoe sidroe ngon nyang laén.

¹⁵ Teuma meunyo keuhai-hai nyang ka teuntée, ulôn peuingat gata ngon teugaih lam surat nyoe, sabab Allah ka geu anugeurah bak ulôn tugaih nyan.

¹⁶ Gobnyan ka geupeujeuet ulôn keupeulayan Isa keu geu-utus ubak bansa-bansa nyang kon bansa Yahudi. Dan ulôn kudong sibagoe imeum, nyang peusampoe Haba Gét nibak Allah, mangat ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi jeuet keusaboh nyang teupeuseumah ubak Po teu Allah nyang jeuet geuteurimong lé Gobnyan. Seumoga Roh Allah nyang peujeuet awaknyan meusaboh nyang teupeuseumah khusus keu Allah.

¹⁷ Ngon lagée nyan, sabab ulôn ka meusaboh ngon Isa, ulôn jeuet meurasa bangga ateueh buet ulôn keu Allah.

- ¹⁸ Ulôn kujeuet peugah haba nyang meunan bagoe na kheueh keuhai peue nyang ka geupeubuet lé Almaseh ateueh ulôn mangat keuteupeujeuet ureuëng nyang kon Yahudi jitaát ubak Allah. Ulôn peubuet nyan ngon tutoe haba meunan cit ngon buet,
- ¹⁹ nyang meusajan ngon buet-buet nyang ajaéb dan hai-hai nyang luwabiasa; banmandum nyan ngon kuasa lé Roh Allah. Haba Gét keuhai Almaseh ka ulôn peusampoe banmandum ubak ureuëng-ureuëng, phon di Yerusalem trok u Ilirikum.
- ²⁰ Cita-cita ulôn na kheueh ulôn peusampoe Haba Gét nibak Allah bak teupat-teupat nyang gohlom na ureuëng nyang deungoe keuhai Almaseh. Sabab ulôn hana kutem peudong buet nibak keunaleueng nyang jikeubah lé ureuëng laén.
- ²¹ Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, "Ureuëng-ureuëng nyang gohlom na jiteurimong haba keuhai Gobnyan, teuma jikalon; dan awaknyan nyang hántom jideungoe teuma muphom."
- ²² Nyang kheueh sabab jih ka kayém that ulôn nyoe meuteun keu lôn jak saweue gata.
- ²³ Teuma bak watée nyoe buet ulôn nyang na lam daerah-daerah nyan ka seuleusoe. Ka meuthon-thon treb jih ulôn keuneuk jak saweue gata.
- ²⁴ Singoh meunyoé ulôn jak rot banda gata watée lôn beurangkat u Seupanyol, ulôn harab hase meurumpok ngon gata dan meugeumbira sikeujab ngon gata. Óh lheueh nyan ulôn harab gata hase tatulông ulôn keu ulôn jak u Seupanyol nyan.
- ²⁵ Teuma jinoenyoe ulôn keuneuk jak u Yerusalem guna ulôn jak ba bantuan keu umat Allah nyang na disideh.
- ²⁶ Sabab jeumaáh-jeumaáh nyang na di Makedonia dan Akhaya ka jisituju keujibri sumbangan keu syedara-syedara tanyoe nyang gasien nyang na diteungoh-teungoh umat Allah di Yerusalem.
- ²⁷ Ngon mangat até awaknyan jicok keuputosan keu jipeubuet nyan. Keubiet nyang sibeuna jih awaknyan patot jitulông syedara-syedara tanyoe nyang gasien nyang na di Yerusalem nyan; sabab nibak ureuëng-ureuëng Yahudi kheueh ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyan jiteurimong beureukat nibak Allah. Ngon lagée nyan, ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi nyan patot cit jitulông ureuëng-ureuëng Yahudi ngon beureukat-beureukat hareuta. 28 Meunyoé ulôn ka lôn peuseuleusoe tugaih ulôn nyoe, dan ulôn jôk ubak awaknyan nyang na di Yerusalem sumbangan nyang ka awaknyan peusapat nyan, barô kheueh ulôn jak u nanggroé Seupanyol rot banda gata nyan.
- ²⁹ Meunyoé ulôn teuka bak gata, ka pasti ulôn teuka ngon beureukat nyang jai that nyang lôn teurimong nibak Almaseh keu gata.
- ³⁰ Deumi Tuhan geutanyoe Isa Almaseh, dan deumi geunaséh nyang geubri lé Roh Allah, ulôn lakée ngon meuharab that ubak gata, mangat gata meusajan-sajan tameudoá nyang biet-biet meusajan-sajan ngon ulôn ubak Po teu Allah keu ulôn.
- ³¹ Meudoá kheueh mangat Allah geupeu beubaih ulôn nibak jaroe-jaroe ureuëng nyang hana meuiman di Yudea, dan mangat tugaih ulôn keu lôn ba sumbangan u Yerusalem jiteurimong ngon mangat até lé umat Allah nyang na disinan.
- ³² Ngon lagée nyan, meunyoé Allah geutem, ulôn hase lôn jak bak gata ngon até nyang mangat. Dan ulôn teuma meurasu teuhabor lamkawan gata.
- ³³ Mudah-mudahan Allah, nyang bri seujahteura ateueh manusia, na meusajan gata banmandum. Amin.

CHAPTER 16

Ulôn keuneuk peuturi syedara tanyoe bak gata, nan jih Febe. Geuhnyan geubantu jeumaáh di Kengkrea.

² Teurimong kheueh jihnyan sibagoe sidroe umat Tuhan. Keubiet lagée nyan kheueh ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Allah harôh jiteurimong sidroe ngon nyang laén. Tulông kheueh jihnyan, meunyoe ureuëngnyoe jipeureulée gata bantu, sabab jihnyoe ka jai that jibantu ureuëng laén meunan cit ngon ulôn ka lheueh jibantu.

³ Peutrok kheueh saleuem ulôn keu Priskila dan Akwila, sahabat-sahabat lôn nyang meusajan-sajan kamoe mubuet keu Isa.

⁴ Awaknyan karab maté sabab jipeuseulamat ulôn. Ulôn lakée teurimong gaséh bak awaknyan -- dan kon ulôn mantong, teuma mandum jeumaáh bansa laén nyang kon ureuëng Yahudi meuteurimong gaséh cit keuawaknyan.

⁵ Meunan cit peutrok kheueh saleuem ulôn keujeumaáh nyang meugumpôi di rumoh awaknyan. Saleuem keu Epenetus nyang ulôn gaséh. Gobnyan kheueh ureuëng nyang phon-phon that meuiman keu Almaseh di daerah Asia.

⁶ Meunan cit saleuem ulôn keu Maryam. Gobnyan ka jimubuet biet-biet that sunggoh keu gata.

⁷ Meunan cit peutrok kheueh saleuem ulôn keu Andronikus dan Yunias. Awaknyan saboh sukée bansa ngon ulôn dan ka lheueh jitamong lam glab meusajan-sajan ngon lôn. Sigohlom lôn meuiman ubak Almaseh, awaknyan ka leubeh ilée jimeuiman. Awaknyan meugah that nibak rasui-rasui.

⁸ Saleuem lon keu Ampliatus, nyang ulôn gaséh sabab jihnyan meusajan-sajan ngon ulôn ka meusaboh ngon Tuhan.

⁹ Peutrok teuma horeumat ulôn keu Urbanus, sahabat tanyoe nyang jimubuet meusajan-sajan ngon tanyoe keu Almaseh. Meunan cit horeumat ulôn keu Stakhis nyang ulôn gaséh.

¹⁰ Saleuem keu Apeles. Keuseutiaan jih keu Almaseh kana bukeuti. Meunan cit saleuem ulôn keu keuluwarga Aristobulus,

¹¹ dan keu Herodion. Gobnyan saboh sukée bansa ngon ulôn. Meunan cit saleuem ulôn keusyedara-syedara saboh iman lam keuluwarga Narkisus.

¹² Saleuem ulôn keu Trifena dan Trifosa nyang biet-biet brat that jimubuet keu Tuhan, dan keu Persis nyang ulôn gaséh. Gobnyan pi ka jimubuet brat that keu Tuhan.

¹³ Saleuem keu Rufus dan keu mak jih, nyang nibak ulôn lagée mak lôn keudroe. Rufus na kheueh ureuëng nyang geupiléh lé Tuhan nyang teupujoe.

¹⁴ Meunan cit peusampoe kheueh saleuem ulôn keu Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, dan mandum syedara seuiman nyang meusajan-sajan ngon awaknyan.

¹⁵ Saleuem keu Filologus dan Yulia; keu Nereus dan syedara jih nyang inong; keu Olimp as dan keumandum ureuëng peucaya nyang na meusajan-sajan ngon awaknyan.

¹⁶ Meumumat-mat jaroe kheueh ngon peunoh meusra sibagoe syedara Kristen. Banmandum jeumaáh Almaseh jipeutrok saleuem awaknyan keu Syedara banmandum.

¹⁷ Syedara-syedara! Ulôn lakée ngon meuharab that: Até-até kheueh keue ureuëng nyang jipeucubre jipeukaru ureuëng-ureuëng nyang meuiman ubak Tuhan. Hainyan hana sisuai ngon peue nyang ka teupeurunoe nibak gata. Peujiôh kheueh ureuëng-ureuëng nyang lagée nyan.

¹⁸ Sabab ureuëng-ureuëng nyang peubuet lagée nyan kon jimubuet keu Almaseh Tuhan tanyoe, nyang sibeuna jih keu jipeupuih até awaknyan keudroe. Ngon cara jibujuk dan tutoe haba nyang maméh, awaknyan jipeungét ureuëng-ureuëng nyang hana jiteupeu

sapeue.

19 Banmandum ureuëng ka jiteupeue bahwa gatanyoe seutia ubak peungajaran keuhai Haba Gét nyang teuka nibak Allah. Dan ulôn galak that ateueh hainyan keuhai gata. Ulôn meuharab mangat gata bijaksana ateueh hai-hai nyang jroh, dan bangai keuhai-hai nyang jeuhet.

20 Po teu Allah nyang bri seujahteura keumansia, dan ngon sigra geukeubah Iblih dimiyueb keukuasaan gata dan teupeuhanco jih nyan. Seumoga Gata banmandum geubri beureukat lé Isa Almaseh Tuhan tanyoe!

21 Timotius, rakan ulôn, jipeutrok saleuem gobnyan keugata. Meunan cit ngon Lukius, Yason dan Sosipater, nyang saboh sukée bansa ngon ulôn.

22 Nyang tuléh suratnyoe na kheueh ulôn, Tertius. Ulôn peusampoe saleuem lam syedara keugata.

23 Gayus geukirém saleuem keugata. Ulôn meunumpang dirumoh jihnyan dan jeumaáh kamoe jiseumayang nibak teupat nyan. Erastus, ulée nyang mat péng banda nyan, jikirém saleuem gobnyan keugata. Meunan cit ngon syedara tanyoe Kwartus.

24 Seumoga Tuhan geutanyoe Isa Almaseh geubri beureukat ubak Gata. Amin.

25 Teupujoe kheueh Allah! Gobnyan na kuasa geupeukong iman Gata sisuai ngon Haba Gét nibak Po teu Allah nyang ulôn peusampoe keuhai Isa Almaseh. Ulôn peusampoe habanyan sisuai ngon peue nyang geupeugah lé Allah; na kheueh keuhai reuncana Allah nyang ka meuabat-abat treb jih hana jiteupeue lé manusia.

26 Teuma bak saátnyoe, ateueh peurintah Po teu Allah nyang abadi, reuncana nyan ka geupeugah dan teupeusampoe keumandum bansa rot tulésan dumna nabi-nabi, mangat awaknyan banmandum meuiman dan taát ubak Po teu Allah.

27 Gobnyan kheueh Allah nyang tunggai, Gobnyan biet-biet bijaksana. Seumoga Gobnyan teuseuôn manyang siumu masa rot Isa Almaseh! Amin. Horeumat kamoe, Paulus, hamba Isa Almaseh

For other languages please go to **www.wordproject.org**